

Başvuru Tarihi: 07.04.2015 **Received Date:** 07.04.2015

Yayına Kabul Tarihi: 24.05.2015 **Accepted Date:** 24.05.2015

Yayınlanma Tarihi: 29.07.2015 **Published Date:** 29.07.2015

Kaynakça Gösterimi (APA Formatına Göre)
Views in Bibliography (According to APA)

İşler, E. İ. K. & Analı, S. (2015). Kore Savaşına Katılma Sürecinde Basın Yoluyla Halkın Onayını Artırmak. *Akademia*, 4/2, 86-104.

akademia

KORE SAVAŞI'NA KATILMA SÜRECİNDE BASIN YOLUYLA HALKIN ONAYINI ARTTIRMAK

Öz

Bu makalede, Demokrat Parti'nin NATO'ya üye olmak amacıyla, Kore Savaşı'na katılma kararı alma gerekçelerini kamuoyuna anlatma, olumlu destek sağlama ve mevcut desteği pekiştirme yolları üzerinde durulacaktır. Çalışma, basın üzerinden gerçekleştirilen siyasal halkla ilişkilere odaklanmaktadır. İncelemenin amacı, Kore Savaşı'nın hükümet ve halk arasındaki ilişkilerin inşa edilme sürecini, araştırma konusu dâhilinde seçilen destekleyici içeriklere sahip gazetelerin taranmasıyla belirlenmiş on tematik kategori ile ortaya koymaktır. Çalışmada niteliksel gazete taraması ile elde edilen birincil veriler değerlendirilmiştir. Çalışmanın zamansal sınırları Kore'ye yardım kararının alındığı 30 Haziran 1950 tarihi ile kararın alınış biçimine karşı verilen gensoru önergesinin görüşülmesinin etkilerinin medyaya yansıdığı 31 Aralık 1950 tarihi arasındaki altı aylık zaman dilimidir. Araştırmada, *Zafer*, *Vatan* ve *Cumhuriyet* gazetelerinde yapılan yayınlar incelenmiştir. Bu gazetelerin Kore Savaşı'na katılma kararı ile ilgili olduğu tespit edilen haber, köşe yazısı, karikatür, fıkra, mizahi yazılar, fotoğraflar ve yazı dizilerine bakılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kore Savaşı, Demokrat Parti, Nato, Siyasal Halkla İlişkiler, Kamuoyu.

INCREASING THE PUBLIC APPROVAL BY USING MEDIA IN THE COURSE OF THE KOREAN WAR PROCESS

Abstract

In this paper, the focus is Demokrat Party's political public relations which were used to explain the reasons of the decision to go to the Korean War with the aim of joining NATO to the public, to gain positive support and to strengthen the already existing support. The objective of the study is put forth by ten thematic criteria which are decided by searching the newspapers that have supportive contents about the war decision. The primary data, which is obtained from the qualitative newspaper search, is assessed in this study. The six month time period is from 30 June 1950, the decision date to assist Korea, to 31 December 1950, the date which media covered the effects of the debate session of the interpellation about the governments war decision process. The publications of *Zafer*, *Vatan* and *Cumhuriyet* newspapers were scanned for this study. The news, columns, cartoons, jokes, humorous articles, photographs and series of articles about the decision to go to the Korean War of these newspapers were examined.

Keywords: Korean War, Demokrat Party, Nato, Political Public Relations, Public Opinion.

“Bugün her gazeteci bilir ki, kamuoyunu etkilemenin en etkin yolu, uygun olguların seçilmesi ve düzenlenmesidir. Olguların doğrudan doğruya kendilerinin konuştukları söylenirdi. Bu elbette doğru değildir. Olgular yalnızca tarihçi onlara başvurunca konuşurlar; hangi olgulara, hangi sıra ya da bağlam içinde söz hakkı verileceğini kararlaştıran tarihçidir” (Carr, 2012, 62).

Giriş

1950 genel seçimlerinde iktidarı elde eden Demokrat Parti (DP), NATO’ya üye olabilmek için Kore Savaşı’na katılma kararı almıştır. DP, kararın alınma gerekçelerini kamuoyuna anlatmak, olumlu destek sağlamak ve mevcut desteği pekiştirmek amacıyla siyasal halkla ilişkiler strateji ve taktikleri uygulamıştır. Halkın katılmasını sağlamak amacıyla basını son derece yoğun olarak kullanmıştır. Dönemin gazeteleri kamuoyunun inşa edilmesi bağlamındaki halkla ilişkiler faaliyetlerine zengin örnekler sunmaktadır. Bu makalede amaç, Kore Savaşı’na Türk askerini gönderme kararını meşrulaştıran, hükümet ve halk arasındaki enformasyonun inşa edilmesi, politik kararların halka açıklanma tarzı, bilgi verme ve kamuoyunu oluşturma konularında ABD ve Avrupa ile paralel ve uyumlu haber üretme süreçlerini incelemektir. Bugüne kadar konuyla ilgili literatürde Kore Savaşı’nda Türk kamuoyunun kararı tamamen kabul ettiği ve onayladığı üzerinde durulmuştur. Bu çalışmanın temel varsayımı, halkın katılmasında basın yoluyla iletilen enformasyonun, halkın onayını elde etme amacıyla planlı ve sistemli bir halkla ilişkiler çalışması olduğudur. Bu varsayımınla bağlantılı olarak yan varsayım, haberlerin, Batılı İttifak’ın politikaları ile uyumlaştırılarak hem ulusal hem de küresel faydayı sunmak üzere çerçevelendiğinden hareket etmektedir. Konunun önemi, halkın tamamını ilgilendiren ve uluslararası iletişime bağlanan bir siyasal halkla ilişkiler faaliyetinin tarihsel olay olarak incelenmeye değer olmasından gelmektedir.

Bu çalışmada, iktidarın Kore’ye yardım kararı aldığı 30 Haziran 1950 tarihi ile Kore Savaşı’na katılma kararının alınış biçimine karşı verilen gensoru önergesinin görüşüldüğü ve etkilerinin medyaya yansıdığı 31 Aralık 1950 tarihi arasındaki altı aylık (184 günlük) dönem incelenmiştir. 30 Haziran 1950 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM)’nde yapılan görüşmelerde Dışişleri Bakanı’nın konu hakkında milletvekillerine bilgi vermesi ile “Kore Meselesi” ülkeyi ilgilendirecek şekilde medyanın ve kamuoyunun gündemine girmiştir. Çalışmanın sınırı olarak TBMM’de yapılan gensoru görüşmeleri alınmıştır. Çünkü bu tarihten sonra artık iktidara karşı aldığı kararlar ilgili etkili muhalefet yapılmamış dolayısıyla da hükümetin de kararlar ilgili kamuoyu oluşturma ihtiyacı kalmamıştır.

Makale içinde kullanılan veriler birincil veriler olup, gazete taraması yöntemi ile elde edilmiştir. İncelenen veriler, niteliksel söylem analizi yöntemiyle belirlenen temalara göre kategorize edilmiştir. Araştırmada *Zafer*, *Vatan* ve *Cumhuriyet* gazetelerindeki haberler incelenmiştir. Araştırma birimi, seçilen gazetelerde Kore Savaşı’na katılma kararı ile ilgili olduğu tespit edilen haber, köşe yazısı, karikatür, fıkra, mizahi yazılar, fotoğraflar ve yazı dizileridir. Kore’ye yardım etme kararının alınmasından sonra hükümetin görüşünü destekledikleri ve iktidar ile olan bağlantıları net bir şekilde ortaya koyulduğu için özellikle bu üç gazete seçilmiştir.

1. İncelenen Gazetelerin Özellikleri

DP, iktidara gelmeden önce halkı harekete geçirmek ve seçmenin oy verme davranışında etkili olabilmek, “demokrasi” idealini sunmak ve yaratmak için dönemin en kolay ulaşılan ve popüler kitle iletişim aracı olan basını yoğun olarak kullanmıştır. Halk desteğinin sağlanmasında basının rolü oldukça etkindir. *Akşam*, *Cumhuriyet*, *Hürriyet*, *Kudret*, *Milliyet*, *Tercüman*, *Ulus*, *Vatan*, *Yeni İstanbul*, *Yeni Sabah* ve *Zafer* dönemin ilk akla gelen gazeteleridir. Tekindor von zur Mühlen’e göre, dönemin basını, Associated Press (AP) ve büyük oranda devletin kontrolünde olan Anadolu Ajansı (AA)’nın dış haberlerini kullandığı için ortak haber akışı bütün ulusal

gazetelerde birbirine çok benzemektedir. Bununla birlikte bazı gazeteler o dönemde nadir rastlanan bir uygulama ile Kore'ye muhabirler yollamışlardır (2012, 532).

Zafer, 30 Nisan 1949'da Ankara'da DP yayın organı olarak çıkmaya başlamıştır (Gevgili, 1983, 220; Şapolyo, 1971, 248; Topuz, 2003, 190). Amacı, doğrudan doğruya parti ideolojisini halka yaymak ve kamuoyu desteğini sağlamaktır. Gazetenin baş sayfasında yer alan *Zafer* logosunun altında "Demokrasininindir" ifadesi bulunmaktadır. *Zafer*'in iç ve dış politika haberlerinde hükümetin yaptığı icraatlar ve fotoğraflar geniş yer tutmuştur. Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakanların yapmış olduğu basın toplantıları, konuşmalar, geziler, mitingler, halkla buluşmalar veya tesis açılışları gazetenin birinci sayfasından verilmiştir. Ayrıca birçok DP'li milletvekili, bakan veya partili zaman zaman gazetede yazılar yazmıştır. İncelenen dönemde Kore meselesi ile ilgili Kastamonu vekili Şükrü Kerimzade, Sivas vekili Sedat Zeki Örs, Kayseri vekili İsmail Berkok, Erzurum vekili Rıfki Salim Burçak, İstanbul vekili Salamon Adatto, Kırşehir vekili Rıfat Özden ve Rize vekili Osman Kıvrak'ın yazdığı yazılar gazetede yayımlanmıştır. Gazete başyazarı Mümtaz Faik Fenik'in DP vekili olması ve de birçok DP'li vekilin görüşlerini gazetede rahatlıkla yazabilmesi, *Zafer*'in iktidarın sesi olduğunun göstergesidir. Ayrıca Fenik, Cumhurbaşkanı ve Başbakan'ın yaptığı yurt gezilerine onlarla beraber çıkmış ve burada yaşananları *Zafer*'de anlatmıştır.

Gazete, kendi muhabirlerinin yanı sıra, yurtiçinde bulunan Anadolu Ajansı (AA) ile Türk Haber Ajansı'nı (THA) haber kaynağı olarak kullanmıştır. Yurtdışı haberlerini özellikle AP başta olmak üzere, Londra Radyosu, Paris Radyosu ve Amerikan gazeteleri gibi dış kökenli haber kaynaklarına dayandırmakla birlikte, hükümetin Kore Savaşı'yla, Sovyet bloğuna karşı Batı Bloğunu tutma amacına uygun olarak dış haber kaynaklarında bilinçle Sovyet Rusya karşıtı ülkeler seçilmiştir. *Zafer*, DP'nin maddi desteği ile ayakta kalmış olan Güneş Matbaacılık tarafından basılmıştır ve hükümetten devamlı olarak maddi destek görmüştür. "DP'nin devlet olanaklarını kendi propagandası için kullanmasının en iyi örneğini Güneş Matbaacılık Türk A.Ş. oluşturmuştur. *Zafer* satıştan çok, resmi abone ya da ücretsiz dağıtım yoluyla okurlara iletilmiştir" (Alemdar, 1996, 37-38). İktidar gazeteye kâğıt temin etmede kolaylık sağlamanın yanı sıra, çıkarttığı kanunla da resmi ilanlardan faydalanma imkânı sağlamıştır. Alemdar'a göre *Zafer*, 1 Haziran 1950 ile 31 Aralık 1950 tarihleri arasında iktidarın vermiş olduğu resmi ilanların Ankara'daki dağıtımında toplam ilanların %50.74'ünü almıştır (1996, 134-135). Hıfzı Topuz "besleme basın" tabirini kullanarak, iktidar yanlısı yayın yapan gazetelerden özellikle de *Zafer*'in tirajının düşüklüğüne rağmen hükümetten hem daha fazla ilan ve reklâm hem de daha fazla kâğıt yardımı aldığını belirtmiştir (1973, 191). Gazetenin yazar kadrosunda; Mücahit Topalak, Advıye Fenik, Hikmet Yazıcıoğlu, Muhip Dıranas, Ali Rıza Oktay, Orhon Seyfi Orhon, Muzaffer Ergüder, Metin Toker ve Fazıl Ahmet Aykaç gibi isimler yer almıştır.

İncelenen dönemde özellikle dış politika yazarı olarak Mücahit Topalak, Kore Savaşı'nın uluslararası boyutu ile ilgili birçok yazı yazmıştır. Kore'ye giden Türk birliğinde Alay Komutan Yardımcılığı görevinde bulunan Yarbay Natık Poyrazoğlu, aynı zaman da *Zafer* için muhabirlik de yapmıştır. Yarbay Poyrazoğlu'nun yazıları gazetede "*Poyrazoğlu*" adı ile yayımlanmıştır. *Zafer* için savaş muhabirliği yapan Poyrazoğlu, birliğin Ankara'dan Kore'ye intikali sırasında "Kahramanlarımızla beraber Ankara'dan Kore'ye", birliğin Kore'deki faaliyet ve muharebeleri sırasında "Kore Mektupları" ve "Kore Röportajları" başlıklı yazı dizilerini hazırlayarak gazeteye göndermiştir. Gönderdiği yazılarda izlenimlerini, savaş hakkında güncel bilgileri, askerlerle yaptığı röportajları anlatmıştır. Poyrazoğlu, Kore'den döndükten sonra, DP tarafından aday gösterildiği Muğla'dan milletvekili seçilmiş ve siyasete atılmıştır.

Vatan gazetesi, Ahmet Emin Yalman tarafından 19 Ağustos 1940'ta İstanbul'da çıkarılmaya başlanmıştır. DP'ye kuruluş ve iktidara geliş sürecinde yoğun destek vermiştir. Gazetede Fuat Köprülü, Adnan Menderes, Refik Koraltan ve Celal Bayar'a henüz Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri iken köşeler ayrılarak, kanaat önderliği yapmalarına olanak sağlanmıştır. Kabacalı'ya göre de Dörtlü Takrircilerden olan Menderes ve Köprülü, Vatan'da yazdıkları yazılarla CHP'yi eleştirmeye başlamışlardır (1994, 173). Ahmet Emin Yalman

kendini DP parti kurucularından “beşincisi” olarak nitelemektedir ve bu durumu anılarında şu şekilde aktarmaktadır: “...dörtlü takdir sahipleriyle ‘Vatan’ doğal olarak tek mücadele cephesi haline geldi. Ben de dörtlerin beşincisi oldum ve yıllarca da öyle kaldım” (1971, 38). Topuz’a göre, Yalman, “DP liderlerinin birçok konuda akıl hocası olmuştur ve en büyük korkusu komünizmdir, solcu ile komünist arasında hiç fark görmemiştir. Ayrıca, Amerika’ya hayrandır ve bunu hiç gizlememiştir” (2003, 188, 214). ABD’nin Columbia Üniversitesi’nde eğitim gören Yalman, 1914’te aynı üniversitenin Siyasal Bilimler Fakültesi’nde yapmış olduğu “The Development of Modern Turkey as Measured by its Press” araştırması ile Türkiye’de iletişim alanındaki ilk lisansüstü çalışmayı yapmıştır (Erdoğan ve Alemdar, 2010, 173). Yalman, ABD’deki eğitimi sırasında birçok yabancı öğretim görevlisi, gazeteci ve bürokratla dostluklar kurmuştur. Türkiye’de *Vatan*’ın başyazarı olarak gazetecilik hayatına devam ederken de, sıkça yurtdışına özellikle de ABD’ye geziler düzenlemiştir. Ziyaretlerinde de birçok yabancı gazeteci ve politikacıyla görüşmeler yapmıştır. Bu özelliği onu, ABD ile bağı olan ender gazetecilerden biri yapmıştır. Hatta yabancı basın mensuplarının birçoğu Türkiye ile ilgili güncel bilgileri kendisinden almıştır. Şapolyo’ya göre Ahmet Emin, “Avrupa’da siyasi bir olay olduğu zaman gider, olayı yerinde inceleyerek makale yazardı. Aynı zamanda iç olayları da yerinde inceleyerek yazmakta idi. Modern gazeteciliği Türkiye’ye getirmiştir. Hem muhabirlik hem de fikir gazeteciliği de yapmıştır” (1971, 226).

Yalman hükümetin Kore’ye fiili yardımda bulunma kararı almasından sonra Eylül ayı ortalarında çeşitli toplantılara katılmak üzere ABD’ye gitmiş ve burada yaklaşık bir ay kalmıştır. *Vatan*’a göndermiş olduğu yazılardan anlaşıldığı üzere seyahati boyunca, “dört kıtadan 15 memleketten gelen gazetecilerin” bulunduğu bir basın toplantısına katılmıştır. Ayrıca, Walter Lippmann’ın bulunduğu bir müzakereye, Başkan Truman’ın yabancı basın mensupları ile yapmış olduğu bir toplantıya iştirak etmiş ve birçok üst düzey Amerikalı politikacı ile ikili görüşmelerde bulunmuştur. Bayar ve Menderes, Yalman’ın bu gücünü Batı’nın desteğini iktidara eklemek üzere kullanmışlardır. Amerikan gelenekleri etkisi altında eğitim alan Yalman’ın desteği, DP’nin dış dünyaya “demokrat” bir parti olduğu imajını vermesine yardımcı olmuştur. Yalman yapmış olduğu yurtdışı gezilerinde DP’nin görüş ve düşüncelerini görüştüğü kişilere aktararak, bir anlamda DP için uluslararası halkla ilişkiler faaliyeti gerçekleştirmiştir. Ayrıca gazetesinde birçok yabancı kaynağın haberlerini de kullanmıştır. Yalman anılarında Menderes ve Köprülü ile yaptığı görüşmede kendisine söylediklerini şu şekilde anlatmıştır:

Memleket hesabına çok mühim bir karar vermek durumundayız. Bunu önceden bilmeni ve beklenen hücumlara karşı bizi anlayışla desteklemeni istiyoruz. BM adına Kore’de kızıl kuvvetlere karşı ortak bir cephe kurmak üzere Amerika’nın hür milletlere bir çağrısı var. Ortak güvenlik ruhunu yürütmek ve itibarımızı yükseltmek bakımından bu bizim hesabımıza yaman bir fırsattır. NATO’ya kabul edilmemize de köprü olabilir (...) Herkesten evvel çağrıya olumlu bir cevap vermek ve diğer milletleri olmuş, bitmiş bir durum karşısında bırakmak istiyoruz. Fakat işin içinde Türk askerini yurtdışına göndermek davası olduğundan, Meclis kararı almağa kalkışırsak, iş uzar, dedikoduların sonu gelmez. Bir saat bile kaybetmeden, sorumluluğu üzerimize alarak, karar vermek, kararı Birleşmiş Milletlere ve Amerika’ya bildirmek zorundayız. Böylece hareket ettiğimiz takdirdeyse, her taraftan yanlış hükümlere varılacağı, yaygaralar kopacağı muhakkaktır. Bunlara karşı basında cephe kurulmasına ihtiyaç vardır” (1971, 226–227).

Bu anı, hükümet tarafından tasarlanmış bir planın kamuoyuna kabul ettirilmesinde basının nasıl iş gördüğünü adeta somutlaştırmaktadır. Müteakiben Yalman’ın, “*Tasarlanan hamleyi derhal kavradım ve benimsedim*” ifadelerini kullanması dikkat çekicidir. Yalman, *Vatan*’da kararı destekleyen, ABD’nin tavrını öven, Rusya’yı yeren ve Türkiye’nin ABD’nin yanında yer alması gerektiğini anlatan birçok haber ve yazı kaleme almıştır. Başbakan ve Yalman arasındaki bu işbirliği 1945–1950 ve 1952–1954 yılları arasında devam etmiştir (Yalman, 1971, 338–339). İncelenen dönemde gazetenin yazar kadrosunda bulunan bazı isimler; Feridun Fazıl Tülbentçi, Sadun G. Savcı, Altemur Kılıç (Türk Taburunun Basın ve Enformasyon Memuruydu), Burhan

Arpad, M. H. Zal, Behçet Kemal Çağlar, M. Şevki Yazman ve Rezzan Yalman'dır. M. H. Zal gazetesinin dış politika yazarı olarak Kore Savaşı ile ilgili güncel bilgileri kamuoyuna aktarmaya çalışmıştır. Gazetenin *Vatan* logosu altına "Eğriye Eğri – Doğruya Doğru" yazısı yazılmıştır. İncelenen gazeteler içinde *Vatan*'ın mizahi unsurları diğer gazetelere kıyasla daha etkili kullandığı tespit edilmiştir. Kore meselesi ile ilgili birçok konu da mizahi bir dille anlatılmıştır.

Cumhuriyet, 7 Mayıs 1924'te Yunus Nadi Abalıoğlu tarafından Atatürk'ün desteği ile kurulmuş bir gazetedir. *Cumhuriyet*, "Atatürk'ün yaşarken, yürütülen politikaların halka yansıtıcısı ve rejimin esasları olan ilke ve devrimlerin yerleştirilebilmenin öncüsü olmuştur. İsmet İnönü döneminde ise, gazete hükümet uygulamalarını temkinli bir şekilde takip etmiş, süreci rejim açısından sürekli kontrol etmiştir" (Kaya, 2009, 2-3). Yunus Nadi'nin 1943 seçimlerinde CHP'den aday gösterilmemesiyle başlayan gerginlik, DP'nin kurulmasıyla birlikte *Cumhuriyet*'in tüm desteğini DP'ye yöneltmesine yol açmıştır. Yunus Nadi, 28 Haziran 1945'te vefat edince gazetesinin başına oğlu Nadir Nadi geçmiştir. "DP ile *Cumhuriyet* arasındaki bağ, 14 Mayıs 1950 seçimlerinde gazetesinin sahibi ve aynı zamanda başyazarı Nadir Nadi'nin DP listesinden bağımsız aday olarak Muğla milletvekili seçilip Meclis'e girmesiyle daha da güçlenmiştir" (Köktener, 2004, 75-80). Nadi, DP iktidarının ilk yıllarında Avrupa Konseyine temsilci olarak seçilmiş ve bu görevini altı yıl sürdürmüştür (Kabacalı, 1991). Nadi'nin dönem içerisinde üstlendiği bu görev, *Cumhuriyet*'in iktidarla olan ilişkisine dair ipucu veren diğer bir kanıttır. İncelenen dönemde Nadi'nin Dışişleri Bakanı Köprülü ile Avrupa Konseyi toplantılarına katılarak hükümet politikaları doğrultusunda demeçler verdiği de tespit edilmiştir. Nadi, ayrıca hükümetin ilk döneminde Cumhurbaşkanı, Başbakan ve bakanlarla beraber sıkça yurt gezilerine çıktığını anılarında anlatmıştır (1979, 384-386). Nadi'nin anılarında özellikle Cumhurbaşkanı Bayar ile olan yakın ilişkisi dikkat çekmektedir. Gazete sahibi olarak yurt gezilerine DP'li yöneticilerle beraber sıkça çıkmış olması ve bu gezi faaliyetlerinin *Cumhuriyet*'e taşınmış biçimi iktidarla olan bağının yoğunluğunu göstermektedir. Nadi'nin yönetimindeki *Cumhuriyet* bazen "inkılâplar" ve "laiklik" gibi iç politika konularında hükümeti eleştiren yazılar yayımlamışsa da, dış politikada özellikle de Kore kararında iktidara tam destek vermiştir.

İncelenen dönemde *Cumhuriyet*'te yazı yazan gazetecilerden bazıları; Abidin Daver, Burhan Felek, Falih Rıfkı Atay, Doğan Nadi, Ömer Rıza Doğrul, Refii Şükrü Sula, Oğuz Türkan, A. Adnan Adıvar, Hamdi Varoğlu, Ö. Sami Coşar (dış politika yazarı), Tevfik Sadullah ve Kerime Nadir'dir. *Cumhuriyet*, Kore Savaşı başladıktan sonra Mike Gigantis adlı yabancı savaş muhabiri ile kendisi için de Kore'den haber yapması için anlaşmıştır. Gigantis aslında İngiliz *Observer* gazetesi muhabiri olup, aynı zamanda *Cumhuriyet* için de çalışmış ve yazıları Philip Dean adıyla gazetede yayımlanmıştır. Gigantis, Kore Savaşı esnasında Kuzey Kore Kuvvetleri'ne esir düşmüştür. Kabacalı'ya göre, Nadi ayrıca basın içinde Kore Savaşı'na en büyük önemi *Cumhuriyet*'in verdiğini belirtmiştir (1994, 180). *Cumhuriyet*, Kore'ye harp muhabiri olarak, Türk birliği ile beraber Faruk Fenik'i göndermiştir. Fenik savaş boyunca *Cumhuriyet* okuyucularına cepheden haber ve fotoğrafları telsiz veya mektupla göndermiştir. *Cumhuriyet* ayrıca bazı dönemlerde "Kore İlavesi" özel yayını ile "Cumhuriyet Postası" köşesini yayımlamıştır. "Kore İlavesi" belli dönemlerde yayımlanmış olup, içinde Türk birliğine ait renkli ve siyah beyaz fotoğraflar, Fenik'in yazıları ve "Cumhuriyet Postası" köşesi yer almıştır. Kore'deki birlik ile yakınları arasında iletişim sağlamak amacıyla yayımlanan "Cumhuriyet Postası" köşesi ise iki kısımdan oluşmuştur. Birinci kısımda Fenik vasıtasıyla Kore'de bulunan askerlerin yazdıkları mektuplar yayımlanmıştır. İkinci kısımda ise Türkiye'de bulunan aileler ve yakınlar tarafından Kore'deki askerlere hitaben yazılan mektuplar yer almıştır. Kore'deki askerlerin bu mektupları okuyabilmesi için gazeteler uçakla Kore'ye gönderilmiştir. "Cumhuriyet Postası" köşesi 5 Kasım 1950 tarihinden itibaren günlük olarak yayımlanmaya başlamıştır. *Cumhuriyet*'in yayımladığı bu ekler ve özel bölümler kamunun konuya ilgisini oluşturmak için içerik sağlamıştır. Gazete yayımladığı haberlerde kaynak olarak kendi muhabirlerinin yanı sıra, AA, THA ve AP'yi kullanmıştır. Karaca'nın aktardığına göre, Nadi, 1950 seçimleriyle iktidara gelen DP yönetimine *Cumhuriyet* olarak destek vermiş, 1953'den itibaren hükümetle araları açılmış, 1954'den sonra

ilişkileri kopma noktasına gelmiştir (1994, 185–186). Özellikle hükümetin iç politikada devrim ilkelerine karşı tavır almaya başlaması ve basın üzerinde uyguladığı baskıyı arttırması Nadi'nin DP'ye karşı tavır almasına neden olmuştur.

İncelenen dönemde seçilen gazetelerin bazı yazarları gazetecilik mesleklerinin yanı sıra milletvekilliği de yapmıştır. *Zafer* yazarları M. Faik Fenik ile Muzaffer Ergüder'in, *Cumhuriyet* yazarı Nadir Nadi'nin ve *Vatan* yazarı M. Şevki Yazman'ın DP'den milletvekili olarak gazete yazarlıklarının yanı sıra Meclis'te yasama faaliyetlerine katıldıkları tespit edilmiştir (Coşkun, 1995). Görüldüğü üzere dönemin partileri basının gücünden kendi istedikleri şekilde istifade ederek, kendi resmi görüşlerini meşrulaştırabilmek ve amaçladıkları şekilde kamuoyu oluşturabilmek için milletvekilliği ödülünü sıklıkla kullanmışlardır.

2. Kore Savaşı'yla İlgili Gazetelerde Tekrarlanan On Tema

25 Haziran 1950 tarihinde başlayan Kore Savaşı'na asker gönderme kararı, Bedii Faik'e göre "... hayli sıcak, hayli coşkulu karşılanmıştır. Gazeteler bu coşkunun baş dinamoları, DP teşkilatı da gözü kapalı uygulayıcıları olmuştur" (2001, 133). Van Der Lippe'ye göre;

Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılması ve I. Dünya Savaşı'nın hengâmesinden yararlanarak ayağa kalkan Türkiye Cumhuriyeti, yeni bir sosyal ve politik düzen vaat ederek kurulmuştur. Diplomatik olarak izoleydi, dış yatırımın epeyce sınırlı olduğu ve yerli yatırımcının hemen hemen var olmadığı devletçi bir ekonomi hüküm sürmekteydi. Dolayısıyla devlet, maddi gücünü ordunun büyümesi ve modernize edilmesine kullanmak yerine karizmatik lideri Atatürk tarafından "yurtta sulh cihanda sulh" sözünü dış politikanın temeli yapmış, savaş taraftarı olmama garantisini dış kamuoyuna vererek mali kaynaklarını gelişme ve ilerlemeye ayırmıştı. İnönü, Cumhuriyet'in ikinci devlet başkanı olarak itilaf devletleri tarafından muazzam baskıya maruz kalsa bile barışa kendini adanmıştı (2000, 93).

Üçüncü Cumhurbaşkanı Celal Bayar döneminde ise "Cihanda Sulh" sözü Kore Savaşı'nda ABD tarafından sağlanan Marshall yardımını alabilmek için dünyanın bir ucuna asker gönderme kararıyla sonuçlanmıştır. Tekindor von zur Mühlen'e göre, "hükümetin dünyadaki güvenlik ve barışı korumak üzere oluşturulmuş Batılı ittifak tarafından "güvenilir bir ülke imajını" iyileştirmeye ihtiyacı vardı. Zira Soğuk Savaş sırasında boğazlardan serbestçe geçmek isteyen Rusya'nın talepleri, komünist tehlike karşısında İnönü'den Menderes'e, Türkiye'nin NATO'ya üye olmak suretiyle güvenlik tehdidinden kurtulması politikasını doğurmuştur" (2012, 523).

Çalışmanın bu bölümünde, hükümet tarafından belirlenen hedefe yönelik, basında çıkan haberlerin, belirli temalarla çerçevelenerek biçimlendiği enformasyon ve kamuoyunun, karara coşkuyla katılmayı nasıl sağladığı üzerinde durulacaktır. Belirlenen temalardan ilki, hükümetin aldığı kararı kamuoyuna anlatmada temel argümanı olan "taahhütlerin yerine getirilmesi"dir. İkinci olarak "Demokrasi" kavramı ve bununla ilgili sunum ki, bu sunum, 1950 Genel Seçimleri'nden önce ve iktidarı sonrasında DP tarafından bilinçli ve planlı biçimde şekillendirilmiştir. Başvurulan üçüncü tema komünizm tehlikesi ve tehlikeden endişelenerek karşı saf tutacak kamuoyunun yaratılmasını sağlayacak içerikleri irdelemektedir. Dördüncü olarak Kore Savaşı'na karşı muhalefetin marjinalleştirilmesi üzerinde durulmaktadır. Beşinci temada ise Kore Savaşı'nı destekleyenlerin ele alındığı "gönüllüğü" görünür yapmaya odaklanmaktadır. Altıncı temadaki haberler eğer Kore'ye yardım edilmezse Türkiye'nin Amerikan yardımlarından yararlanamayacağını vurgulamaktadır. Yedinci tema desteğin sadece Türk kamuoyu tarafından değil tüm dünyada verildiğine ilişkin haberler içermektedir. Sekizinci tema konuyla ilgili rahatlatıcı terminoloji ve özelliklerinin yanı sıra uluslararası enformasyon üzerinde durmaktadır. Dokuzuncu tema, kararın halk tarafından desteklendiğine ilişkin kanıt sunan haberlerle diğerlerinden ayrılmaktadır. Son temada ise Kore'ye giden birliğin Türk hudutlarını korumak için savaşa sıklıkla yinelenmiştir.

2.1. BM'ye verilen taahhütlerin yerine getirilmesi zorunluluğunun öne çıkarılması

Hükümetin kararla ilgili ilk yaptığı, BM Anayasası'nın imzalandığı (1945, San Fransisco) dolayısıyla yerine getirilmesi gereken bazı hukuki taahhütlerin ve verilmiş sözlerin olduğunu

kamuoyuna anlatmaktır. 1 Temmuz 1950 tarihli *Zafer* manşet haberi olarak “*Birleşmiş Milletler Anayasası hükümleri dâhilinde, Kore’ye karşı Türkiye Taahhütlerini Yapacak*” başlığını atmıştır. Başlığın “*Türkiye Taahhütlerini Yapacak*” kısmı büyük puntolarla okuyucunun dikkatini çekecek şekilde yazılmıştır. Aynı tarihli *Vatan* Meclis görüşmelerini “Birleşmiş Milletlere olan taahhütlerimizi samimiyetle yerine getireceğiz” başlığı ile *Cumhuriyet* ise “*Konseyin Kore’ye dair kararını destekliyoruz*” başlığıyla yayımlamıştır. *Zafer* ve *Vatan* kullandığı bu ifadeler ile Türkiye’nin BM ile arasında imzaladığı anlaşmadan dolayı sorumluluk getiren bir hukuki ilişkisinin olduğunu, bu nedenle de BM’nin çağrısına uyanın keyfiyet taşımayıp, zorunluluk arz ettiğini göstermeye çalışmışlardır. 8 Temmuz 1950 tarihli *Cumhuriyet*’te Daver, “*Konseyin Kararı ve Türkiye*” başlıklı yazısında BM’ye üye ülkelerin Kore’ye mutlaka sembolik olmayan yardımlarda bulunması gerektiğine değinmiştir. Yazar, BM’ye üye olan Türkiye’nin ise aldığı doğru karar ile bunu gerçekleştirdiğini belirtmiştir. Ayrıca yazısında kullandığı “*Kore’ye buğday, yerli ilaç, tütün göndermekle sembolik bir yardım yapmakla iktifa etmeği düşünmek doğru olmaz. Çünkü taarruza uğrandığı zaman bize de bilmukabele sembolik yardım yapılmasına kapı açılmış olur*” ifadeleriyle de hükümetin mutlaka Kore’ye sembolik olmayan yardımlarda bulunması gerekliliği üzerinde durmuştur.

27 Temmuz 1950 tarihli *Zafer*’de işçi, tüccar gibi farklı meslek gruplarında çalışan kişilerle yapılan röportajlara yer verilmiştir. Yapılan röportajlarda “*Biz Türk’üz verilmiş sözlerimizi daima yerine getirmek şanimızdır. Bizde söz namus demektir*” gibi kelime ve cümlelerin farklı kişiler tarafından devamlı olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu tür haberlere *Cumhuriyet* ve *Vatan*’ın sayfalarında da rastlanmıştır. Gazetelerin karar sonrası vurguladıkları “*Türk sözünü tutar, namus borcu*” gibi ifadeler, Türk insanıyla özdeş tutulmuştur. Yabancı dillerde mevcut olmayan “namus” kavramı ise Türk halkı için önemli olan ahlaki özelliklerden biri olarak vurgulanmıştır. BM’ye verilen destek, “*ülkenin namusu*” bakımından yerine getirilmesi gereken bir şart olarak koşulmuştur.

2.2. Demokrasi İdealini Vurgulayan Söylem

Demokrasi, DP’nin kendini CHP’den farklılaştırmak amacıyla yoğun olarak kullandığı kavramdır. ABD’nin I. Dünya Savaşı’na girerken kullandığı “Dünyayı demokrasi için güvenli yap” sloganı 2. Körfez Savaşı’na kadar kullanılagelmiştir. Payne’in de belirttiği gibi, “demokrasi terimi son derece saygın olmasına rağmen sorgulandığında politik karşılığı sapkınlıkla eşdeğerdir. Demokrasi kelimesi Amerikan geleneksel değerlerini ve yurtseverliğini sembolize ettiği için bütün Amerikan Başkanları tarafından dış politika demeçlerine tereddüt etmeksizin serpiştirilir” (2009, 601). Dolayısıyla o günkü *status quo*’ya uygun biçimde DP, ABD’nin kullanımıyla eşanlamlı olarak demokrasi söylemine sıklıkla başvurmuştur. 1 Temmuz 1950 tarihli *Zafer*’de Adviye Fenik “*Kore’deki Harbin Politik Akisleri*” başlıklı köşe yazısında kullandığı “*Rusya, demokrasi dünyasını karşısında bulmuştur*”, “*Dünya demokrasileri ittifak halinde*” gibi ifadelerle komünizm versus demokrasi ikiliği üretilmektedir. Bu aynı zamanda Kore Savaşı’na katılan tüm Batılı devletler tarafından paylaşılan ortak vurgudur. Fenik yazısının devamında, ABD’nin demokratlığını öne çıkarmakta ve Türkiye’nin de ABD’nin öncülüğünde kurulan demokrasi cephesine katılması gerektiğini ön plana çıkarmaktadır.

3 Temmuz 1950 tarihli *Cumhuriyet*’te Abidin Daver “*Kore Harbi*” başlıklı köşe yazısında Güney Kore Cumhuriyeti’nin adını (uluslararası alanda devletin adı sadece Kore Cumhuriyeti’dir) devamlı olarak “*Demokrat Kore Cumhuriyeti*”, Kuzey Kore Cumhuriyeti’nin adını ise (uluslararası alanda devletin adı Kore Halk Cumhuriyeti’dir) “*Kızıl Kore*” şeklinde kullanmıştır. Ayrıca yazarın yazısında kullandığı “*Kızıl Koreliler Demokrat Kore Cumhuriyetine taarruz edince...*” ve “*... Kızıl cephesi demokrasi cephesini mağlup edeceğini umuyordu*” ifadeleri iki zıt dünyayı birbirinden keskin çizgilerle ayırmaktadır. Benzer bir örnek ise 18 Temmuz 1950 tarihli *Vatan*’da yayımlanan eski İngiltere Dışişleri Bakanı Anthony Eden’in “*Hür dünya ile komünizm arasında bir kuvvet denemesi*” başlıklı çevrim-yazısında görülmektedir. Gazete ertesi gün ise, Bakan Eden’in “*Stalin’in aklından çıkmaması lazım gelen*

hakikat” başlıklı başka bir yazısını yayımlamıştır. Bu yazıda da, “hür dünya”, “demokrasi dünyası”, “kızıklar” gibi ifadelerin kullanılmış olması ve çevrilerek Türk kamuoyuna sunulması, dünyadaki enformasyona paralel olarak ulusal kamuoyuna haberin aynı politik bakış açısı ile çerçeveslendiğinin göstergesi olarak yorumlanabilir. Bu sefer uluslararası bir tonla, kamuoyunu alınan kararın demokrasinin gerekliliğine inandırmak amaçlanmaktadır. Aynı tarihli *Vatan*’da güncel siyasi olayların Karagöz ve Hacivat’ın diliyle mizahi olarak anlatıldığı Çalakalem sütununda kullanılan “*Bir tarafta Sovyetler birliği ve uşakları, bir tarafta da demokrasi âlemi*”, “*demokrasi âlemi bu savaşı kazanacaktır*” ifadelerle dünya iki kutba; demokrat ve komünist olmak üzere, karikatür yoluyla ayrılmıştır. Bütün bu haberleri okuyan sıradan halkta Türkiye’nin demokrat bir ülke olarak seçmesi gereken tarafın Güney Kore’ye yardım eden Batılı ülkelerin yanı olduğu algısının inşa edildiği açıktır. Kısaca gazetelerde öne çıkan bu tür “demokratlık” vurgusu yoğun olarak tekrar etmektedir.

2.3. Komünizm Ve Düşmanlığın Kristalize Edilmesi

Nasıl ki gazetelerde demokrasi olumlu vurgulanıyorsa, demokrasinin karşıtı komünizm de olumsuz olarak kristalize edilmiştir. Van Der Lippe’ye göre, “Türkiye’nin Kore Savaşı’na katılmasında hem yerel hem yabancı baskılar mevcuttur. Türk liderler bu katılımın ülkeyi Batı’ya bağlayacağını bunu takiben ekonomik büyümenin gerçekleşerek daha büyük diplomatik ve askeri güç kazanacaklarına inanmışlardır. DP hükümeti, Kore’ye asker ikmalini Türkiye’nin Batı’nın çabalarına tam katılması, öte yandan Sovyetler Birliği ve komünizme karşı başarısı olarak yorumlamıştır” (2000, 98). Komünizm, Rusya’nın boğazlar krizindeki talepleri ve Türkiye’ye saldırması halinde ülkeyi kimin koruyacağı endişesinin de ana motifidir. Brockett’a göre “Kore Savaşı ile ilgili Türk gazeteciliğinin yansıttığı haberler daha çok dünya çapında yapılan, savaşı destekleyici komünist karşıtlığı çizgisindedir. Gazeteler basitçe “Düşman komünizm, özgürlük ise asıl mesele” görüşünü ortaya koymuş ve savaşın “Kızıl tehdit”in durdurulması için gerekli olduğu haberlerini yapmışlardır” (2003, 365). “Yaratılmış komünizm korkusu” sadece Türkiye’ye has bir durum olmamıştır. Bu korkuyu kamuoyunda kristalize etmek için sadece ABD de değil Avrupa devletlerinde de kitle iletişim araçlarında benzer sunum inşa edilerek bir denetim mekanizması olarak kullanılmıştır. Medyada yayımlanan haberlerde bu denetim mekanizması hakkında Herman ve Chomsky, “en büyük kötülük olarak komünizm, her zaman mülk sahiplerinin uykusunu kaçıran bir hayalet olmuştur; çünkü onların sınıfsal konumlarını ve yüksek statülerini tehdit etmiştir” demektedir (2012, 98–99). Dönem itibarıyla birçok ülkenin yayımladığı haberler Amerikan ajanslarının süzgecinden geçirdiği bilgilere dayanmıştır. Koloğlu’na göre “Kore Savaşı’na ve arkasından NATO’ya katılmak Türkiye’deki McCarthyci akımları büsbütün güçlendirmiştir. O kadar ki Esat Mahmut Karakurt gibi en çok genç kızların okuduğu aşk romanları yazan bir romancının, turist gözüyle Moskova’yı anlatmaya kalkışmasına bile engel olunmuştur” (1992, 77). Uluslararası konjonktürde dolaşımda olan komünizm söylemleri hükümet için de başvurulabilecek işlevsel bir argüman olmuştur. Hükümet, Kore’ye yardım etme kararı aldıktan sonra kendine yakın gazetelerde devamlı olarak komünist veya kızıl yayımla ile ilgili haberler yaptırarak halkta korku ve nefret uyandırmaya çalışmıştır. Bu korku ve nefretin sonucunda da halkın zihninde “komünizme karşı Türkiye bugün Kore’ye yardım etmezse, yarın aynı son ile karşılaşabilir” düşüncesinin oluşturulması hedeflenmiştir. Gazeteler bilinçli olarak Sovyetler, Kuzey Kore ve Çin’den bahsederken hep “komünist”, “kızıl”, “tecavüzcü” tabirlerini, ABD’den bahsederken ise “dost”, “demokrat” ve “müttefik Amerika” tabirlerini kullanmıştır.

Ana sayfasında devamlı olarak karikatür kullanan *Vatan*, 3 Temmuz 1950 tarihli sayısında vahşi komünizmin öldürücü ellerinden, Amerika, İngiltere ve Türkiye’ye doğru kaçmaya çalışan Güney Kore’yi betimlemiştir. 5 Temmuz 1950 tarihli *Cumhuriyet* ise ilk sayfasında savaş nedeniyle yaşadığı yerleri terk eden insanları gösteren bir fotoğrafı “*Komünist istilasından kaçan Güney Koreliler*” alt başlığı ile yayımlayarak komünistlerin istilacı kimliğine gönderme yapmaktadır. Yine aynı tarihli *Zafer* ilk sayfasından “*Kore Harbi gittikçe sulh’u tehdit ediyor*” haberini, yabancı bir ajanstan alınmış fotoğrafla beraber yayımlamıştır. Fotoğrafta birkaç askerin

birilerini öldürdükleri görülmektedir. Fotoğrafın altına ise “Komünistler işgal ettikleri şehirlerde cadde ortasında halkı işte böyle öldürmektedirler” yazılmıştır. 18 Temmuz 1950 tarihli *Vatan*, birinci sayfasında “*Time Mecmuası'nın yaptığı anket: Moskova kedisi ne tarafa sıçrayacak*” haberine yer vermiştir. Haberde bir resim kullanılmıştır. Bu resimde; Avrupa ve Asya'yı gösteren bir harita üzerinde, Moskova'dan sıçramaya hazır bir kedi durmaktadır. Kedinin sıçrayabileceği altı ülke gösterilmiştir. Bu ülkeler; Almanya, Yugoslavya, Türkiye, İran, Hindicini, Formoza (Milliyetçi Çin) ve Kore'dir. Aynı tarihli *Vatan*'da Yalman, “*Kızıl Tufan: Dünyanın müspet bir korunma sistemine sahip olmasında çok faal ve faydalı bir rol oynayabiliriz*” başlıklı yazısında ise özetle; komünizmi vahşi, barbar, insanlığa tuzaklar kuran ve salgın bir hastalık gibi dünyaya yayılmaya çalışan bir ideoloji olarak tanımlamıştır. Yalman ayrıca komünist Sovyetlerin saldırılarında Türkiye'ye ne zaman sıra gelecek diye beklemek yerine, dünya siyasetinde daha aktif bir rol oynayarak korunma sistemlerinin oluşturulması gerektiğini belirtmiştir.

22 Temmuz 1950 tarihli *Vatan*'da Yalman “*Balkan Türklerinin akıbeti*” başlıklı yazısında komünist ideolojiyi “gaddar”, “açgözlü”, “vahşi”, “emperyalist” ve “yalancı” kelimelerini kullanarak nitelemiştir. 24 Temmuz 1950 tarihli *Vatan*'da Yalman “*Selâmetimiz emniyette mi?*” başlıklı yazısında özetle, Moskova'nın Türkiye üzerindeki emellerinin halen devam ettiği, bu nedenle de tehlikeye karşı ihtiyaç duyulan tedbirlerin alınması gerektiğinden bahsetmiştir. Yazısında Moskova'nın tavırlarını Nazilerin uyguladığı zalimliğe benzeten Yalman, Avrupa ülkelerinin Nazi zulmüne karşı direnişlerinden ve de ABD'nin yardımları ile kurtuluşlarından övgüyle bahsetmiştir. Yazar anlattığı bu konuyu Kore meselesi ile bağdaştırarak, ABD'nin önderliğinde Batı ülkelerinin ve Türkiye'nin komünizm zulmüne karşı durabileceğini iddia etmiştir. Yalman yazısının sonuna; “*Bir üçüncü Cihan Harbi koptuğu takdirde bizim İkinci Harpte olduğu gibi, gayri muharip kalabileceğimizi ümit edebilecek kadar safdil vatandaşlarımızın pek az olduğuna eminim*” ifadesini yerleştirmiştir. Öyle görünüyor ki, savaş durumunda Türkiye'nin mutlaka katılması ve ABD'nin yanında saf tutması düşüncesini öncelikle kendisi benimsemiş ve bunu kamuoyuna aktarmıştır.

2.4. Kore'ye Asker Gönderme Kararıyla İlgili Muhalefet

Dönemin önde gelen gazeteleri DP'nin yayın organı olsun olmasın çoğunlukla aynı bakış açısıyla konuya yaklaşmaktadırlar. Karara karşı olanların da komünist olduğunu iddia edilmektedir ki bu muhalefetin susturulması ve eleştireliliğinin törpülenmesi anlamına gelmektedir. İktidar, Kore Savaşı'na asker gönderme kararına karşı görüşlerini bildiren kişi ve grupları komünist olmakla suçlamıştır. Hükümete yakın gazeteler ise yayımlandıkları haberlerde, köşe yazılarında muhaliflerin komünist olduğunu ve hükümetin de komünizmle mücadele ettiğini savunmuştur. Tekindor von zur Mühlen'e göre “*Akşam* gazetesinde yazan Necmettin Sadak ve *Ulus* gazetesinde yazan Nihat Erim hükümeti eleştirse de kararı kendisini değil kararın DP tarafından alınma yollarını eleştirmişlerdir” (2012, 524).

Toker'e göre “Başkanlığını Behice Boran'ın yaptığı “Türk Barışseverler Cemiyeti” hükümetin aldığı kararı şiddetle protesto etmiştir” (1991, 81–82). Cemiyet, 27 Temmuz 1950 tarihinde TBMM Başkanlığı'na hükümetin aldığı kararın iptal edilmesi amacıyla bir telgraf çekmiştir. Telgrafta Amerikan Senatörü Mr. Cain'in devlet erkânıyla temasından sonra alınan Kore Savaşı'na asker gönderme kararının, Türk ve BM Anayasası'na aykırı olduğu belirtilerek, kararın Meclis tarafından iptal edilmesi istenmiştir. Cemiyet ayrıca Kore'ye yapılacak yardımın Hindistan'ın yaptığı gibi barışçıl yollarla olması dileğinde bulunmuştur (Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü [BYEGM], Temmuz 1950, 8–9). Cemiyet, 28 Temmuz 1950 tarihinde kararı protesto eden bir bildiri yayımlamıştır. 25.000 adet basılan bildirinin iki nüshası İstanbul Savcılığına verilmiş, diğerleri ise İstanbul'un çeşitli bölgelerine dağıtılmıştır. Bildiride Meclis Başkanlığı'na çekilen telgraftaki görüşler tekrarlanmıştır (Atılğan, 2007, 180). Basında ve ilginç bir şekilde devlet radyosunda yayımlanan bildiri hükümet tarafından şiddetle protesto edilmiştir. Başbakan Menderes yapmış olduğu basın toplantısında “kamuoyunu tahrike yönelik” bu bildiriye kınamış ve komünizmle mücadelede sıkı tedbirler alınacağını belirtmiştir (BYEGM,

Temmuz 1950, 69–74). Bildirinin yayımlanmasını müteakip, hükümete yakın gazetelerde Cemiyet'e karşı kampanyalar başlatılmıştır. 28 Temmuz 1950 tarihli *Vatan* "Sahte sulh cephesi" başlığıyla yayımladığı haberde Cemiyet'in kendilerine de bildirilerden gönderdiğini belirtmiştir. *Vatan* bildiriyle aslında Cemiyet'in "Kızıl emperyalizm için Türkiye'de köprübaşı kurmaya çalıştığını" ifade etmiştir. 29 Temmuz 1950 tarihli *Zafer*'in "Kökü dışarıda bir cemiyetin tahriki" başlıklı haberinde "Kökü Moskova'da olup, İstanbul'da halkı kışkırtıcı bazı beyannameler dağıtan bir cemiyetin mesulleri mahkemeye verildi" ifadeleri kullanılmıştır. Haberi yine ilk sayfasından veren aynı tarihli *Cumhuriyet*'in "Moskova ağzile konuşan Cemiyet" başlıklı haberinde "Solcu fikirleri ile tanınmış bazı kimseler tarafından kurulu Türk Barışseverler Cemiyeti'nin beyannamesi toplattırıldı" ifadelerine yer verilmiştir. İki gazete de Kore'ye asker gönderme kararını protesto eden cemiyetin, Moskova'dan emir aldığını yazmıştır. Ayrıca cemiyetin yayımladığı bildiri ile halkı kışkırttığını da iddia ederek suç işlediğini savunmuştur. 30 Temmuz 1950 tarihli *Zafer* "İstanbul'da kışkırtıcı beyanname dağıtanlar: Behice Boran ve üç suç ortağı tevkif edildi" haberi ile Cemiyet üyelerinin yine halkı kışkırttıklarını belirtmiştir. Aynı tarihli *Vatan* ise "Sahte sulh cephesi taraftarları: Barışseverler Cemiyeti kurucuları tevkif edildi" başlıklı haberini yayımlamıştır. *Vatan* "sahte sulh cephesi" tabirini kullanarak kamuoyuna "Barışseverler" ifadesinin halkı Cemiyet'in yapmaya çalıştığı faaliyetler hakkında aldatmaması gerektiğini göstermeye çalışmış ve Cemiyet üyelerinin eğer gerçek barışı istiyorlarsa bildirilerini Moskova'da dağıtmaları gerektiğini ima etmiştir. Aynı tarihli *Cumhuriyet*'te Daver "Beşinci kol propaganda yapıyor" başlıklı köşe yazısında "Kızıl çarlığın emrinde çalışan bu beşinci kol" ifadesiyle cemiyetin Rusya'dan aldığı emirleri uyguladığını, bu nedenle de karara karşı bildiriler dağıttığını iddia etmiştir. 31 Temmuz 1950 tarihli *Cumhuriyet*'te Daver "Yanlış yerde yayınlanan barış beyannamesi" başlıklı haberinde özetle kökünün dışarıda olduğunu iddia ettiği bu cemiyetin beyannamesini komünistlerin yaşadığı yerlerde dağıtması gerektiğinden bahsetmiştir. 01 Ağustos 1950 tarihli *Zafer*'de "Barışseverler!" den dört kişi daha tevkif edildi" başlığıyla verilen haberde "Barışseverler!" kelimesi ünlem işaretiyle yazılarak, kamuoyuna cemiyetin faaliyetleriyle isminin uyuşmadığı, Cemiyet'in aksi yönde işler yaptığı belirtilmiştir. 03 Ağustos 1950 tarihli *Zafer*'de ise Cemiyet üyelerinin yargılanmak üzere İstanbul'dan Ankara'ya getirilişinin haberi "Milli birliğimize sabotaj teşebbüsü" başlığı altında verilerek, karşıt düşüncelerin "milli birliği bozmakla" eşdeğer olduğu görüşüne yer verilmiştir.

Öte yandan muhalefet partisi CHP'yi eleştirirken, "CHP'nin Kore meselesini iç politika malzemesi yaptığı" vurgulanarak, muhalefet etkisiz hale getirilmeye çalışılmıştır. CHP, Kore Savaşı'na asker gönderme kararına temelde iki nedenden dolayı karşı çıkmıştır. Birincisi kararın hükümet tarafından alınış biçiminin anayasaya uygun olmayışı, ikincisi de BM Güvenlik Konseyi'nin yardımın şekli hakkında bir zorunluluk getirmediği halde asker gönderme kararının alınmasıdır. İktidar ile ilişki içinde olan gazeteler, öncelikle böylesine önemli bir kararın iç politika malzemesi yaptığını iddia ettikleri CHP'ye karşı kamuoyunda bir infial kampanyası başlatmışlardır. 28 Temmuz 1950 tarihli *Zafer* "Muhalefetin baltalama kampanyası geniş ölçüde infial uyandırdı" başlığını manşetten yayımlamıştır. Kullanılan ifadeyle muhalefetin, hükümetin yapmış olduğu iyi bir icraatı karalamaya çalıştığı savunulmaktadır. Aynı tarihli *Zafer*'de Fenik "Küçük politika oyunları" ve Dıranas "Tahrikçi Muhalefet" başlıklı yazılarında muhalefeti, böylesine önemli bir konuyu iç politika malzemesi yapmalarından dolayı yermişlerdir. Fenik yazısında özetle *Ulus* yazarı Erim'i gazetede yazısından ve CHP Genel Sekreteri Gülek'i açıklamalarından dolayı şiddetle eleştirmiştir. Dıranas ise CHP'nin halkı tahrik etmeye çalıştığından bahsederek, okuyucularına şu soruyu sormuştur: "Muhalefet 24 saat içinde halkın karardan memnun olmadığını ne çabuk öğrendi?". Dıranas, aslında sorduğu bu soru ile kendi gazetesinin kararın alınmasının hemen ertesinde yayımladığı "Karar her yerde çok iyi karşılandı", "Hükümetin tarihi kararı tam ve umumi tasvibe mazhar oldu" gibi haberlerin de tam olarak gerçeği yansıtamayacağını cevabını vermiştir. Muhalefetin eleştirilerine karşı Başbakan Kore Savaşı'na asker gönderme kararını hükümetçe aldıktan sonra muhalefet partisinin eleştirilerine cevap vermek maksadıyla 28 Temmuz 1950 tarihinde bir basın toplantısı düzenlemiştir (BYEGM, Temmuz 1950, 69–74). Bu basın toplantısını ertesi günkü *Zafer*

“Hükümetin verdiği karar harp kararı değildir”, “Başbakan tenkitlerin yersizliğini belirten beyanatta bulundu”, Cumhuriyet “Başbakan Dün Muhalefete Cevap Verdi: Aynı vaziyette bin defa kalsak her defasında aynı kararı vereceğiz” ve Vatan “Başbakan Menderes'in beyanatu: Kore'ye yardım sulha yapılan hizmettir” başlıklarıyla ilk sayfalarından yayımlamıştır. Haberin içeriğinde ise doğrudan Başbakan'ın yapmış olduğu sert yanıt yer almıştır. Başbakan muhalefeti, kendi çıkarları doğrultusunda hareket etmek ve ülke çıkarlarını düşünmemekle itham etmiştir. Bu basın toplantısına ülkedeki gazetelerin çoğunluğu katılmıştır.

2.5. Kore'ye Yardıma Türkiye'den Giden Gönüllüler

Gazetelerde halkın Kore'ye gönüllü olarak yardıma hazır olduğu yönünde haberler yapılarak kararın halk nezdinde coşkuyla karşılandığı billurlaştırılmıştır. Eroğul'a göre “Basında Güney Kore lehine ‘gönüllü’ olarak savaşa gidilmeye hazır olunduğu enformasyonu ile iklimi hazırlayan hükümet, Kore'ye bir askeri birlik göndermeye karar vermiştir. Amerika lehine ve kızılıra karşı öylesine bir hava yaratılmıştır ki, hemen hemen kimse bu karara fazla muhalefet etmeye cesaret edememiştir” (1998, 102). 2 Temmuz 1950 tarihli Cumhuriyet'te yayımlanan “Senihi Yürüten ve Kore Harbi” başlıklı yazıda DP İstanbul milletvekili Tefik Senihî Yürüten'in Kore'de savaşmak için gönüllü bir kuvvet oluşturmaya çalıştığından bahsedilmiştir. Yürüten'in Kore Harbi'ne gönüllü asker toplamak için Cumhuriyet'te yayımlattığı ilanı şu şekildedir: “Dünyanın istiklali ve cihan barışının muhafaza ve idamesi uğrunda müstevilere karşı Kore'de, Cenup Koreli ve Amerikalı kardeşlerimizle beraber savaşmak isteyen vatandaşlarımızın belirttiğim adresime müracaat etmelerini rica ederim.” İlanda kullanılan “Amerikalı kardeşlerimizle beraber savaşmak” ifadesi oldukça dikkat çekicidir. Haberden de anlaşıldığı gibi DP milletvekili Yürüten, hükümetin aldığı kararı desteklemek için Cumhuriyet aracılığıyla halka duygusal ifadeler içeren bir ilan vermiştir. Gazetede yayımlanan bu ilan aslında tam anlamıyla hükümet kararını desteklemek amacıyla yapılmış bir halkla ilişkiler taktiğidir. İnsanların gönüllü olarak katıldığı bir teşkilat oluşturularak, Türk halkının Kore'ye yardım konusunu desteklediği algısı kamuoyunda yaratılmaya çalışılmıştır. Hemen ertesi gün, Cumhuriyet'in ilk sayfasında yayımladığı “Kore'ye gönüllü gitmek için 500 müracaat oldu” başlığı, ilanın etkisini gösterme amaçlıdır. Gazete 4 Temmuz 1950 tarihli sayısında da gönüllü sayısının üç bine ulaştığını belirtmiştir. 4 Temmuz 1950 tarihli Vatan ise “Kore Gönüllüleri Cemiyeti kuruluyor” başlıklı haberini, ilk sayfasından ve gönüllülerle çekilmiş bir fotoğrafla beraber yayımlamıştır. Gönüllü teşkilatla ilgili haberlerdeki örtük amaç asker gönderme kararına oluşabilecek tepkilerin engellenmesidir. Bu ilanların gazetelerde verildiği tarih itibarıyla hükümet Kore'ye yapılacak yardımın şeklini henüz belirlemediği olması ise durumu kanıtlamaktadır. Asker gönderme kararını hükümet henüz almamıştır. Gönüllü olan kişilerin asker olarak gitmek istediklerinin haberlerde belirtilmesi aslında yardım şeklinin asker gönderme biçiminde olabileceği hususunda kamuoyunun hazırlanmasına da yardımcı olmuştur.

2.6. Amerikan Yardımından Mahrum Kalınacağıının Vurgulanması

Hükümet için Amerikan yardımlarının artırılması, ülkeyi ekonomik ve askeri açıdan kalkındırabilmenin ön koşulu olmuştur. Yapılan yayımlarla da “Türkiye Kore'ye asker göndermezse, Amerikan yardımından mahrum kalır” kanısı halkta yaratılmaya çalışılmıştır. 19 Temmuz 1950 tarihinde ABD Başkanı Truman, ABD Kongresi'ne gönderdiği mektupta, Kore Savaşı ile doğrudan bağlantılı bazı konularda yetkiler istemiştir (BYEGM, Temmuz 1950, 136–146). Bu istekler arasında dikkat çekici olanlardan biri de Başkan Truman'ın “Müşterek savunma uğruna bizimle işbirliği yapan hür milletlerin askeri kudretlerini artırmalarına yardım etmeliyiz” talebi olmuştur. Böylece Başkan Truman'ın kullandığı “yardım” ifadesi bu tarihten sonra hükümet ile ilişki içinde olan basının kamuoyunu yönlendirmede en sık kullandığı temalardan biri olmuştur. Aynı gün Başkan Truman'ın isteklerini ABD Kongresi kabul etmiş ve yapılacak yardım miktarlarını belirlemiştir. Basın ise Başkan Truman'ın mektubunda kullandığı “Bizimle işbirliği yapan hür milletler” ifadesini manşetlerine taşıyarak, Kore'ye asker göndermenin gerekliliğini savunmaya çalışmıştır. 02 Ağustos 1950 tarihli Zafer “Amerika'nın

verdiği karar: *Kore'ye yardım etmeyen devletlere yapılan iktisadi yardım kesiliyor*” haberini ve *Vatan* “*Kore'ye yardım etmeyenler Marshall Planı'ndan faydalanamıyor*” başlıklı haberini ilk sayfalarından yayımlamıştır. Yayımlanan metinlerde Kore'ye yardım etmek ve komünist olmamak, Amerikan yardımı almanın önkoşulu olarak sunulmuştur. 3 Ağustos 1950 tarihli *Zafer*'de Fenik, “*Dünya çapında bir karar...*” başlıklı yazısında özetle Amerika'nın Kore Savaşı'na yardım yapmayan devletlere ayırmış olduğu yardımı keseceğini belirtmiştir. Fenik yazısında “*Kore'ye asker göndermezsek, memleketimiz saldırıya uğrarsa Amerika'dan hangi yüzle yardım isteyebiliriz ki*” ifadesini kullanmıştır. Aynı tarihli *Cumhuriyet*'te Abidin Daver “*Amerika'nın yerinde kararı*” başlıklı köşe yazısında özetle Amerika'nın almış olduğu kararı haklı bulmuş ve Amerika'dan milyonlarca dolar yardımını alıp da, Kore'de onu yalnız bırakan ya da yeterince destek vermeyen devletleri eleştirmiştir. Daver yazmış olduğu bu yazı ile bir anlamda Türkiye'nin ahde vefa ilkesi doğrultusunda Kore'de Amerika'nın yanında savaşması gerektiğini savunmuştur. 27 Aralık 1950 tarihli *Vatan*'da manşet “*Türkiye'ye Marshall Yardımı artışı: Yardım geçen senekinin yüzde 66 daha fazlası olacak*” başlığıyla atılmıştır. Haber kaynağı olarak, bir Amerikan gazetesi kullanılmıştır. Haberde Türkiye'ye yapılan yardımların arttırılmasına gerekçe olarak da hükümetin Kore kararında olduğu gibi Amerikan yönetimiyle uyumlu olarak çalışması gösterilmiştir. Yazıda kullanılan “*İktisadi ve askeri yardımları yatırmanın en verimli yeri Türkiye'dir*” ifadesiyle de bu söylem pekiştirilmiştir. Bu haberi sayfasına taşıyan *Vatan*, Kore'ye yardım kararının faydalarını kamuoyuna bir kez daha göstererek, hükümetin haklılığını savunmaya çalışmıştır.

2.7. Tüm Dünya Ülkelerinin Destek Vermesi Gerektiğinin Vurgulanması

Dünya barışının korunması ve dünya ülkelerinin bağımsız kalabilmesi için tüm ülkelerin Kore'ye yardım etmesinin gerektiği vurgulanarak, Türkiye'nin desteği meşullaştırılmaya çalışılmıştır. 11 Temmuz 1950 tarihli *Cumhuriyet*'te Daver'in “*Kore'de işi sıkı tutmak lazım*” başlıklı köşe yazısı yayımlanmıştır. Daver yazısında özetle Rusya'nın Kore'de başarı elde etmesinin onun dünya yayımlacılığının önünü açacağını belirterek, bunun önlenmesi için BM ve ABD'nin üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi gerektiğini vurgulamıştır. Yazısında kullandığı “*Bugüne kadar Amerikalı komutan MacArthur'un emrine yalnız Amerika, İngiliz, Avustralya, Yeni Zelanda ve Kanada kuvvet vermeyi kabul etti*” ifadesiyle de Kore'deki tecavüzü önlemek için kuvvet göndermeyen BM'ye üye diğer ülkeleri ve örtük olarak da Türkiye'yi eleştirmiştir. 12 Temmuz 1950 tarihli *Vatan*'da Zal, “*Mavi Beyazlı Bayrak*” başlıklı köşe yazısında “*Kore'de falan ve filan değil, insanlığa müşterek kuvvetleri hareket halinde bulunmaktadır*” cümlesiyle aynı bayrak altında olmaya ant içmiş diğer BM ülkelerinin de bu müşterek kuvvet içinde olması gerektiğini savunmuştur. 22 Temmuz 1950 tarihli *Zafer*'de Fenik “*Kore'de dünya barışının akıbeti bahis mevzuudur*” başlıklı yazısında “*icap ettiği zaman, icap ettiği yerde, icap ettiği kadar kuvvetle harekete geçmenin dünya barışı için gerekli olacağı*” belirtmiştir. Fenik yazısını yazdığı zaman iktidar henüz Kore'ye yapılacak yardımın ne şekilde olacağına karar vermemiştir. Dolayısıyla Fenik kullandığı ifadelerle dünya barışının sağlanması için Türkiye'nin gereken zamanda ve gereken yere askeri kuvveti göndermesi için de kamuoyu oluşturmaya çalışmıştır. 24 Temmuz 1950 tarihli *Zafer*'de “*Hiç kimse Kore'ye asker göndermeye yanaşmıyor*” başlıklı manşet haberde yardım müracaatına bugüne kadar ancak on iki devletin cevap verdiği ve bu devletlerin de kara gücü göndermeye yanaşmadığından, bu durumun da ABD'yi hayrete düşürdüğünden bahsedilmiştir. ABD'nin Kore'ye yardım edilmemesi veya asker gönderilmemesi karşısındaki şaşkınlığını dile getiren *Zafer*, aslında örtülü olarak dünya ülkelerini ABD'nin yanında olmamalarından dolayı eleştirmiş ve Türkiye'nin de aynı duruma düşmemesi gerektiğini kamuoyuna göstermeye çalışmıştır.

Gazetelerde ayrıca Türkiye'nin kararından sonra diğer ülkelerin de “*Kore'ye asker gönderme kararı*” aldığı vurgulanarak, alınan kararın doğruluğunun gösterilmesi amaçlanmıştır. 27 Temmuz 1950 tarihli *Zafer* “*Kore'ye İngiltere de asker gönderiyor*”, *Cumhuriyet* “*Kore'ye fiili yardım: İngiltere, Avustralya ve Yeni Zelanda da asker gönderiyor*” ve *Vatan* “*Türkiye'den sonra dört devlet de Kore'ye kara kuvveti gönderiyor*” başlıklarıyla diğer ülkelerin Kore'ye

asker göndermesini sayfalarına taşımışlardır. 3 Eylül 1950 tarihli “Yunanistan’ın kararı: Kore’ye bir piyade birliği gidiyor” başlıklı *Vatan* haberinde komşu ülke Yunanistan’ın da Kore’ye asker gönderdiğini belirtmiştir. Aynı tarihli gazetede Çaka “*Haydi hayırlısı*” başlıklı mizahi köşe yazısında Yunanistan’ın da Türkiye’den sonra Kore’ye asker göndermesine değinmiştir. Gazetelerde Türkiye ile NATO’ya girme, Amerikan yardımı alma veya komünist ülkelere sınır olma gibi benzer koşullara sahip Yunanistan’ın asker gönderme kararı alması ile ilgili haberler yapılması uluslararası enformasyonla özellikle de yakın bir komşuya ilişkin haberlerin kullanılarak konunun gündemde tutulması bakımından önemlidir.

27 Temmuz 1950 tarihli *Cumhuriyet*’in “Türkiye’nin Birleşmiş Milletler emrine askeri birlik verme kararı Amerika’da büyük memnuniyet uyandırdı” başlıklı haberinde; New York Radyo’su, AP ve *Times* Dergisi’nden alıntılar yapılarak, alınan karardan dolayı Amerikalı yöneticilerde oluşan memnuniyetleri dile getiren yazılar yayımlanmıştır. Benzer haberler aynı tarihli *Vatan*’da “Hareketimiz, İngiltere ve Amerika’da büyük bir memnuniyetle karşılandı” başlığı altında yayımlanmıştır. 29 Temmuz 1950 tarihli *Zafer*’in “Kararımızın hariçte uyandırdığı takdir” başlıklı haberinde ise BM Genel Sekreteri’nin, hükümeti almış olduğu karar nedeniyle öven telgrafı yayımlanmıştır. Yabancı siyaset, bilim adamı ve gazeteciler ile yakın ilişkileri olan *Vatan* başyazarı Yalman, 15 Eylül 1950 tarihli gazetesinde “Cenubi Kore’den bize hitap” başlıklı bir yazısını yayımlamıştır. Yalman yazısında Güney Koreli kadın bir profesörle yaptığı soru cevap şeklindeki görüşmeyi kaleme almıştır. Yalman Türkiye’nin Kore’ye asker gönderme kararı ile ilgili sorusuna Profesör’ün “Biz bütün Koreliler, Türk askerinin kurtuluş mücadelemize iştirak edeceğine çok seviniyoruz... Bilhassa Türk askerini kendi yurdumuzdaki mücadelede yanı başımızda görmek ümidi peyda olunca, bunu zaferin bir müjdesi diye karşıladık” şeklinde cevap vermesini de özellikle yazısında yayımlamıştır. Yalman diğer gazetelerden farklı olarak ilk defa Güney Koreli bir insan, bir bilim kadının vermiş olduğu bu tür cevapları yazısına taşımıştır. Yalman, Profesör’ün ifadelerine dayanarak Korelilerin Türk askeriyle beraber cephede yan yana savaşacak olmalarından dolayı ne kadar mutlu olduklarını ve bunu zaferin bir işareti olarak kabul ettiklerini vurgulamalarını duygusal kelimelerle yazısına dökerek kamuoyunu farklı bir açıdan etkilemeye çalışmıştır.

2.8. Kamuoyunu Rahatlatıcı İfadeler ve Uluslararası Kore Savaşı Enformasyonu

Kuniholm, “NATO’nun oluşumu sırasında Batılı planlayıcılar Türkiye’nin önemini Sovyetler’e karşı Avrupa’nın savunması ve Ortadoğu ile köprü olarak algıladıklarını öne sürmüştür” (1980, 424). Ancak Kuzey Kore meselesi NATO’nun Türkiye ile ilgili planlarında bir değişikliğe neden olmuştur. Hükümete yakın gazetelerin ilk anda kamuoyunu karar karşısında rahatsız etmemek için yazılarında ‘cephesiz, harp, savaş’ gibi kelimeleri ya hiç kullanmadığı ya da küçük puntolarla yazdığı tespit edilmiştir. 26 Temmuz 1950 tarihli *Zafer* ilk sayfasından manşet haber olarak başlığını “Kore’ye 4500 asker veriyoruz”, *Cumhuriyet* ise “Kore’de hizmet etmek üzere Birleşmiş Milletler emrine asker veriyoruz” olarak yayımlamıştır. Gazetelerin başlıklarından da anlaşılacağı üzere hükümete yakın basın, “asker veriyoruz”, “hizmet etmek” veya “askeri yardım” gibi kelimeleri kullanarak, kamuoyunda sanki Türk askerinin Kore’de devam eden bir harbe savaşmak için değil de, başka amaçlar için gönderiliyor havasını yaratmaya çalışmıştır. 29 Temmuz 1950 tarihli *Zafer* “Hükümetin verdiği karar harp kararı değildir” manşet başlıklı haberin devamında Başbakan’ın bir gün önce yaptığı basın toplantısında söylediği “Karar bir harp kararı değildir; sulhu koruma teşebbüsü ve karardır” sözleri yayımlamıştır. Gazete “savaş/harp” gibi insanlara itici gelebilecek bir kavram kullanmak yerine “sulh” kelimesini kullanarak kamuoyunun karara olumsuz yaklaşmasını önlemeye çalışmıştır.

Yapılan yayınlarda Kore’ye asker göndermenin sağlayacağı faydalardan bahsedilerek de kamuoyu rahatlatılmaya çalışılmıştır. 14 Ağustos 1950 tarihli *Zafer*’de Fenik “Amerikalı Türk’ü öğrendi” başlıklı yazısında Kore Harbi’ne asker göndermesinin Türkiye’nin Amerikan halkı tarafından tanınmasına sağladığı katkıdan bahsetmiştir. Yazar Kore’ye asker gönderme kararı alınmasından önce Amerikan halkının çoğunun Türkiye’nin adını bile duymadığını belirtmiştir.

Hatta bu tezini desteklemek için yaşanan ilginç bir olayı yazısında “Amerika’dan Türkiye’ye gönderilen ‘mister hindinin’ kafesi üzerindeki acayip Türk bayrağının resmini gazetelerde görmüşsünüzdür” ifadelerini kullanarak kamuoyuna hatırlatmıştır. Fenik yazısının devamında ise artık Amerikan halkının, Kore’de onlarla birlikte çarpışacak Türk askeri sebebiyle Türkiye’yi çok iyi tanıdığını şu ifadelerle okuyucularına anlatmıştır: “Şimdi Arizona’daki Kovboy’dan, Virginia’daki tütün ekicisine kadar herkes Türkiye’nin kudretini ve kuvvetini ve Türk isminin dünya medeniyet tarihinde bir kıymet ifade ettiğini anlamıştır.” Fenik yazısında kullandığı bu ifadelerle kamuoyuna Kore Harbi’ne katılmanın, Türkiye’nin tanıtımına faydalı bir katkı sağlayacağını ileri sürmüştür. 16 Aralık 1950 tarihli *Zafer*’de Metin Toker’in “Kore’de Paris’i de fethettik!” başlıklı yazısı yayımlanmıştır. 1950–1953 yılları arasında Paris Üniversitesi’nde eğitim gören Toker’in, bu süreç içinde *Zafer*’e gönderdiği yazıları “Paris Mektupları” yazı dizisi adı ile gazetede yayımlanmıştır. Toker yazısında özetle Fransız halkının, Türk Mehmetçigi’nin Kore’de göstermiş olduğu kahramanlıklar sebebiyle, Türkiye’yi artık daha iyi tanıdığından bahsetmiştir. Toker’in yazısında kullanmış olduğu “Türkiye’nin sadece ismini bilenler, hatta onu bile zorlukla telaffuz edenler, artık Türk milletini tanıyor, onun hasletlerini takdir ediyor” ifade ve bunun gibi cümleler ile Kore Harbi’ne katılmış olmanın getirdiği faydaları açıkça ortaya koymuştur.

Yalman Eylül ayında ABD’ye yaklaşık bir aylık bir seyahat düzenlemiştir. Bu seyahat esnasında *Vatan*’a “Sam Amca ile dostluk: Türkiye için Washington’da hüküm süren yeni görüşler” başlıklı bir yazı göndermiştir. *Vatan*’da 28 Ekim 1950 tarihinde yayımlanan bu köşe yazısında Yalman, Türkiye’ye de yardım sağlayan ABD yol idaresi ikinci müdürü Mr. Hilts ile yaptığı görüşmeyi ele almıştır. Müdürü, ABD’nin ünlü Sam amcasına benzeten Yalman, onunla Türkiye’de devam etmekte olan yol inşaatlarını ve ülkeye yapılacak yardımları konuştuklarını yazısında dile getirmiştir. Yalman, Mr. Hilts’in Türkler için söylemiş olduğu şu sözleri de yazısında belirtmiştir: “Türkler, azimle karar vermek ve atılğan bir ruhla bunun tatbikatına sarılmak bakımından Amerikalılar ile aynıdırlar. Türkler kadar Amerikalılara benzer bir millet görmedim.” Yalman Mr. Hilts’de bu kanaate yol açan etkenlerin de; 14 Mayıs’ta DP’nin iktidara gelmesi ve Kore’ye herkesten önce atılğan bir şekilde asker gönderilmesi olduğunu belirtmiştir. DP’nin bir yöneticisi gibi yol idaresi müdürü ile görüşen Yalman, bu yazısıyla kamuoyuna alınan Kore kararının ABD’deki olumlu etkilerini göstermeye çalışmıştır.

15 Eylül 1950 tarihinden itibaren Kore Harbi’nde, Amerikan taarruzlarının ilerleme, Kuzey Kore Kuvvetleri’nin ise geri çekilme safhası başlamıştır. Güney Kore’de Pusan Limanı’na sıkışan Amerikan Kuvvetleri, yaptıkları karşı taarruzlar ile Kuzey Korelileri geri püskürtmüştür. Amerikalıların başlayan bu ileri harekâtı 26 Kasım 1950 tarihine kadar devam etmiştir. Amerikan Kuvvetleri, Kuzey Kore Kuvvetleri’ni geri püskürterek, Çin sınırına kadar ilerlemeyi başarmıştır. Çavdar’a göre “Bu durumu, kamuoyu ve yayın organları savaşı fiilen bitmiş olarak saymışlardır” (2004, 33). Türkiye’de de hükümete yakın gazeteler yaptıkları yayınlarda, Amerikan Kuvvetleri’nin bu ilerleyişini sanki savaşın sonuymuş gibi göstermişlerdir. Böylece de bir anlamda kamuoyunda “Bakın Kore’de harp bitti. Türk askerinin orada savaşmasına gerek kalmadı” algısı yaratılmaya çalışılmıştır. 18 Eylül 1950 tarihli *Cumhuriyet*’in “Kore’de kızillar bütün cepheelerde çekiliyor” başlıklı haberinde, aynı tarihli *Vatan*’ın “Kore’de Birleşmiş Milletlerin zaferi” başlıklı haberinde, 19 Eylül 1950 tarihli *Zafer*’in “Kızillar kaçıyor; kamplar esirlerle doldu” başlıklı haberinde, aynı tarihli *Cumhuriyet*’in “Kore’de kızillar bütün cepheelerde çekiliyor” başlıklı haberinde, 20 Eylül 1950 tarihli *Zafer*’in “Kore zaferine doğru” başlıklı haberinde, aynı tarihli *Vatan*’ın “Kore savaşı son safhada” başlıklı haberinde, 28 Eylül 1950 tarihli *Zafer*’in “Kızıl Kore hükümeti sulh istedi” başlıklı haberinde, aynı tarihli *Cumhuriyet*’in “Kızilların barış teklifi” başlıklı haberinde, 29 Eylül 1950 tarihli *Zafer*’de Fenik’in “Rus politikası mağlup edilmiştir” başlıklı köşe yazısında, 30 Eylül 1950 tarihli *Cumhuriyet*’in “Kore’de askeri bakımdan harp fiilen sona erdi” başlıklı haberinde, 01 Ekim 1950 tarihli *Cumhuriyet*’in “Kuzey Korelilerin teslim olması bugün istenecek” başlıklı haberinde, aynı tarihli *Vatan*’ın “Mac Arthur kızilların kayıtsız şartsız teslimini isteyecek” başlıklı haberinde, 27 Ekim 1950

tarıhli *Cumhuriyet*'in “Güney Koreliler Çin sınırına dayandılar: Birleşmiş Milletler karşısında toplu düşman kalmadı” başlıklı haberinde ve 23 Kasım 1950 tarihli *Vatan*'ın “General Mac Arthur'a göre harp bu sene sonunda bitecek” başlıklı haberinde, bu tür algı yaratma çabalarının olduğu tespit edilmiştir. Sadece başlıkları ile belirtilen bu tür haberlerle, iktidara yakın gazeteler kamuoyunu yanlış yönde yönlendirmiş ve harp bitti algısının kamuoyunda oluşmasına neden olmuşlardır.

2.9. Kararın Tüm Halkça Desteklediğinin Vurgulanması

26 Temmuz 1950 tarihli *Zafer* “Kore'ye 4500 asker veriyoruz” başlıklı haberinin sonunda Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakanlar Kurulu'nun karar sonrası Başbakanlık binasından çıkarken toplanan halk tarafından şiddetle alkışlandığını belirterek, halkın kararı ilk andan itibaren tasvip ettiğini kamuoyuna göstermeye çalışmıştır. Alınan kararı 27 Temmuz 1950 tarihli *Zafer* “Karar her yerde çok iyi karşılandı” şeklinde sunmuştur. *Cumhuriyet* ise “Karar yurt içinde derin bir heyecan uyandırdı ve umumî bir tasviplerle karşılandı” başlığı ile manşetten yayımlamıştır. Gazeteler haberlerinin devamında halkın kararı desteklediğine dair yayınlar yapmıştır. Hükümet de kendine ulaşan bazı telgraf ve mektupları kendine yakın gazetelerde yayımlatarak, kamuoyu önünde kararın tasvip edildiğini göstermeye çalışmıştır. Örneğin Yüksek Tahsil Gençliği (Türkiye Milli Talebe Federasyonu) Başkanı'nın hükümete çektiği telgraf, *Zafer*'in ilk sayfasında, diğer gazetelerin ise iç sayfalarında yer bulmuştur. *Zafer* telgrafın “Hak yolunda bütün taahhütlerini yerine getirmeyi vazife bilen bir milletin evlatları olmaktan duyduğumuz gurur sonsuzdur” bölümünü özellikle ilk sayfasından, okuyucuların dikkatle görebileceği şekilde yayımlayarak, belirli bir gruba dâhil gençlerin duygu ve düşüncelerini aktarmıştır. Gazete haberinin devamında “Her sınıf vatandaşın bu kararı tasvip ettiği, zaruretinde ve isabetinde müttefik bulunduğu müşahede edilmekte idi” denilmiş ve farklı meslek grupları ve bir işçi ile yapılan röportajlara yer verilmiştir. “Her sınıf vatandaş” ifadesi ve sunumu dikkat çekicidir. Ayrıca bir işçi ile yapılan röportaj kullanılarak da, sol akımlara yakınlığı olduğu düşünülen kesimin de hükümetin aldığı kararı desteklediği imajı oluşturulmak istenmiştir. Benzer amaçla 31 Temmuz 1950 tarihli *Zafer*'de “İşçi sendikaları birliği kongresi dün toplandı” başlıklı haberde, işçi sendikalarının Kore ve komünizmle mücadele kararını desteklediği ilk sayfadan koyu harflerle yayımlanmıştır. Böylece kamuoyunda alınan kararın komünizme yakınlık duyabileceği düşünülen gruplarca bile desteklediği algısı yaratılmaya çalışılmıştır.

28 Temmuz 1950 tarihli *Zafer*, *Cumhuriyet* ve *Vatan* hükümetin aldığı kararın tasvip edildiğine dair haberleri yayımlamaya devam etmiştir. *Zafer* “Hükümetin tarihi kararı tam ve umumî tasvibe mazhar oldu” başlıklı yazısında kullandığı kelimelerle tüm halkın alınan kararı desteklediğini iddia etmiştir. O günkü koşullar düşünüldüğünde *Zafer*'in tüm halkın görüşlerini öğrenebilme imkânının mevcut olamayacağı aşikârdır. *Zafer* yine ilk sayfadan attığı “İstanbul matbuatı hükümetin kararını yerinde buluyor” başlıklı haberi ile İstanbul'da basılan *Cumhuriyet*, *Vatan* ve *Son Posta* gibi gazetelerin de kararı desteklediğini göstermeye çalışmıştır. 03–07 Ağustos 1950 tarihleri arasında her gün *Zafer*'de çoğunluğu DP teşkilatı üyeleri tarafından Başbakan'a çekilmiş Kore kararını tebrik eden telgraflar “Hükümetimizin kararı milletçe tasvip ediliyor” başlığıyla yayımlanmıştır. Hükümete yakın gazetelerde yayımlanan bu tür “halkın kararı desteklediğine” yönelik haberlerle hem kamuoyu oluşturulmaya çalışılmış hem de suskunluk sarmalı yaratılarak karara karşı olanların görüşlerini açıklaması engellenmeye çalışılmıştır.

2.10. Kore'ye Giden Birliğin Türk Hudutlarını Korumak İçin Savaşacağıının Vurgulanması

Türkiye'den binlerce kilometre uzaktaki Kore'ye asker gönderme fikri kamuoyunun bazı kesimlerinde rahatsızlık yaratmıştır. Bu konuda oluşabilecek rahatsızlıkları önleyebilmek için “Kore'ye giden Türk birliğinin aslında Kars ve Ardahan'da, Rusları ülke sınırlarından uzak tutabilmek için gönderildiği” fikri basında tekrarlanmıştır. 27 Temmuz 1950 tarihli *Zafer*'de

Fenik “Kore’ye gidecek Türk askerleri yolunuz açık olsun!” başlıklı yazısında önce kamuoyunun bazı kesimlerinin dile getirdiği “Kore nerede? Türkiye nerede?” gibi eleştirilere yer vermiştir. Fenik yapılan bu eleştirilere özetle “Kore Savaşı’na giden kahraman askerlerimiz, hem müşterek dünya emniyetini, hem de daha çok Türk hududunu korumaktadır” ifadeleriyle cevap vermiştir. Fenik bu cümlesiyle kamuoyuna Kore’ye gönderilen Türk askerlerinin her ne kadar ülkeden çok uzaklarda bulunan komünistlerle savaşmaya gidecekmiş gibi gözükse de, gerçekte yapacakları eylem ile ülke hudutlarını yani Kars’ı, Ardahan’ı, Rus saldırılarından korumuş olacaklarını anlatmaya çalışmıştır. Fenik yine yazısında kullandığı “Bugün memleketimiz bir mütecevizin iştiha sahası dâhilindedir. Başkalarına yardım edeceğiz ki, bizde bir tehlike anında onlardan yardım bekleyelim” ifadeleriyle de Kore’ye yardım edilmediği takdirde, komünistlerin saldırısına uğranıldığında diğer ülkelerin Türkiye’ye yardım etmeyebileceğini belirtmiştir. 27 Temmuz 1950 tarihli *Vatan*’da Behçet Kemal Çağlar “Ha Kore Ha Kars” başlıklı köşe yazısında özetle tarih içinde Türk yurdu üzerinde var olan Rus emellerinden bahsetmiştir. Çağlar Rus tehdidine karşı da Kore’ye asker göndermenin gerekli olduğunu şu ifadelerle anlatmıştır: “Türkiye’nin selamet ve emniyet sınırı, evvelki gün şuradan, dün buradan geçiyordu; bugün Kore’den geçiyor. Bu ne Kafkas dağının karlarına ne Sina çölünün kumlarına yiğit gömmek macerası değildir. Bu sefer Kore de Boğazları koruyor, Kars kalesinde mevzii alıyor gibi gerçekçiyiz.” Çağlar Kore’deki harbin aslında Kars kalesinde meydana geldiğini belirten bu sözleriyle kamuoyunun zihninde oluşabilecek olumsuz düşünceleri ortadan kaldırmaya çalışmıştır. Yine *Vatan*’ın 29 Eylül 1950 tarihli sayısında, Kore’ye giden askerlerin İskenderun Limanı’ndan uğurlanışı sırasında çekilen fotoğrafları “Arş Savaş Birliği! Ha Kore, Ha Kars” manşet başlığı ile yayımlanmıştır.

Hükümete yakın gazeteler, yabancı basın ve yayın organlarında iktidarın Kore’ye asker gönderme kararını öven haberlerini ilk sayfalarına taşıyarak, kamuoyunu kararın haklılığı konusunda etkilemeye çalışmıştır.

Sonuç

Kore Savaşı, günümüzde Amerikalı araştırmacıların büyük bir bölümü tarafından “unutulmuş savaş” olarak adlandırılır. Bununla birlikte savaş ilan edilmeksizin müdahale edildiği için meşru gerekçeleri olan polis eylemi (police action) olarak tanımlayanlar da bulunmaktadır. Kuzey Koreliler aynı savaşa resmi tarihlerinde “Atayurdu Özgürlük Savaşı” (Fatherland Liberation War) adını vermektedirler. Türkiye’deki kullanım ise, Kuzey veya Güney Kore ayrımı yapılmaksızın “Kore Savaşı” olarak genelleşmiştir. Bu konu pek çok ilginç sorun içererek günümüze bağlanmaktadır. Bunlardan birine örnek olarak Irak Savaşı sırasında bolca tartışılmış olan “iliştirilmiş gazetecilik” kavramı verilebilir. 2000’li yılların başlarında bu konuyu tartışanlar, cepheye Türk taburuyla gönderilen ve askerlerin yanı sıra haber yapan Kore Savaşı muhabirlerini çoğunlukla hatırlamamaktadır. Yeri gelmişken isimlerini anmakta fayda var: Hikmet Feridun Es ve Semiha Es *Hürriyet*, Mümtaz Faik Fenik *Cumhuriyet*, Selami Akpınar *Vatan*, gazeteleri için taburla beraber Kore’ye gönderilmişti.

Bu makalenin amacı, halkın kitle iletişim araçları tarafından manipüle edilerek algılarının yönetilmesine dair ilksel bir örnek olarak ortada olan ama her nedense tıpkı ABD’deki gibi artık neredeyse unutulmuş olan Kore Savaşı sırasında Türk kamuoyu desteğinin nasıl sağlandığını incelemektir. Modern devletler, halklarıyla kurdukları ilişkilerde, inşa ettikleri politikalara halkı “ikna” etmek ve “olumlu kanaat oluşturmak” yoluyla yönetmeleri bakımından eski anlayıştan ayrılmaktadır. Kore Savaşı siyasal halkla ilişkiler açısından pek çok “ilk” içerdiği için üzerinde durulması önemlidir. Günümüzde halkla ilişkiler kavramı içerdiği olumsuz yan anlamlar nedeniyle daha da olumsuz bir anlam taşıyan “algı yönetimi” ile ikame edilmiş izlenimi vermektedir. Halk algısının yoktan var edilmesi ve var olana ise coşkuyla onay vermeye dönüşen süreci Kore Savaşı’nda iletişimsel olarak izlemek mümkündür. Çalışmanın analiz kısmında örneklerle savaşa katılmayı gerekçelendirme anlatılmaya çalışılmıştı. Katılma motifinin, kararın hükümetin şahsi politikasından ziyade bir önceki iktidar zamanında imzalanan antlaşmaların hükümleri gereğince yerine getirilmesi gereken zorunlu bir sonuç olduğu algısının yaratılması halkın onayını sağlamada ilk

halkadır. Bu algı yönetimi alınan kararın meşrulaştırılması için hükümet açısından gerekli ve zorunludur. Yönetim planlı, sistemli ve kasıtlı olarak gazeteler yoluyla halkın bilişini etkilemek üzere harekete geçmiştir. Olayların yaşandığı dönemde ne profesyonel gazeteciler ne de akademisyenler tarafından bilinmeyen iletişimsel paradigma haberlerin halka belirli değerler ve söylemlerle çerçevelenerek sunulduğudur. Gazetelerin yaptığı iş teori ve pratikten ziyade bir “deneyim alanı”dır. Bu deneyim alanında bugün tarihsel neden sonuç ilişkileriyle yorumlanarak eleştirilen, değerler sistemini çalıştırarak Türk halkının değer verdiği en önemli ahlaki özelliklerinden birini (namus) mantıksal safsata (logical fallacies) olarak kullanılarak rasyonelleştirmektedir. BM’ye verilen desteğin ülkenin namusuna hanel getirilmemesi için şart olduğu düşüncesi algı yönetimi sonucunda ana fikir olarak sunulmaktadır. Bu ana fikrin gazeteler tarafından sunulma biçimi manipülatif ve sorunludur.

Kore Savaşı sürecinde DP tarafından sıklıkla başvuru kavramların sadece gerektiği kadarını alıp kullanma demagojisi “yurtta sulh” sözünde net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. “Yurtta sulh, cihanda sulh” sözü Atatürk tarafından örtük olarak ordu harcamalarını kısım ülkenin kalkınması için kaynak yaratabilmek amacıyla söylenmiştir. Sözün açık/ortada görünen amacı ise, komşu devletlerle düşmanlık içermeyen ilişkileri garanti edebilmektir. “Yurtta sulh, cihanda sulh” sözü DP tarafından sadece “cihanda sulh”a indirilmiş ve böylece Kore’de olanlara yardım etmek Türk halkının asli görevine dönüşmüştür. Burada sorun DP tarzı “sulh” un yaratılabilmesi için kendisine komşu dahi olmayan bir ülkeye halkın çocuklarını asker olarak gönderme eylemini meşrulaştırmak eylem gerçekleştiğinde ise NATO’yla bağları kurmaktaydı. Bütün bunların olabilmesi için iki karşıt odaklı dünyadan birine dahil olma mecburiyeti içinde olunan koşullar göz ardı edilmemiştir. Dolayısıyla “komünizm” karşıtlığının oluşması ve yoğun olarak sunulması gerekiyordu. Bu durum Türkiye’deki söz konusu gazetelerin kendi icadı değildir. ABD, sahip olduğu güç yapılarını koruyabilmek için dünyada var olan komünizm korkusunu yoğun düşmanlıkla harmanlayarak ustaca orkestra etmiştir. Siyasa tarafından “kötü” ve “öteki” olarak tanımlanan komünizm karşıtlığı propagandası, dönemin tüm kitle iletişim araçları ile dünyaya yayılmıştır. İncelenen basında da, komünizmle ilgili bu tür sunumlar egemen karakterdedir. Böyle bir iklimde elbette Güney Kore gibi komünizm tehdidi altındaki ülkelere yardım meşrulaştırılmıştır. Yerel kamuoyuna, hükümetin aldığı kararın sadece Kore’ye yardım etmek ve dünyanın başına musallat olan komünizm belasından kurtulmak değil kendi ülkesinin güvenliğini korumak paralelliği de çizilmiştir. Bu inşanın sonucunda ülke içinde hem hükümet üyelerinden, hem de muhalefet kanadından karara eleştirileri olan herkes “komünist” olmakla suçlanmış ve birçok kişinin ceza alması için çaba harcanmıştır. Hükümet, basını kullanarak ve radyodan halka sert açıklamalar yaparak, karara karşı görüş bildirecek kişilerin suskunluk sarmalına girmesine neden olmuştur.

Bunların dışında basının, alınan kararın halk tarafından onaylandığını yansıtan haberlere sıklıkla yer verdiği, üzerinde durmaya değer bir sonuçtur. Şöyle ki, yardım kararının alınmasından sonra manşetlere taşınan “Gönüllüler Cemiyeti” neredeyse Amerikan tarzı bir *pseudo-event*, planlanmış etkinlik, inşa edilen haber, editoryal haber havası taşımaktadır. Bu tarz haberlerle halkın kararı desteklediği gösterilmeye çalışılmıştır. Ayrıca bu haberlerin yapıldığı süreçte, henüz yardımın şeklinin “asker gönderme” biçiminde belirlenmediğini dikkatlere sunmakta yarar vardır. Bu haberler yapılarak, gönüllü askeri teşkilatlar kurularak, bir anlamda kamuoyu “asker gönderme” durumuna karşı hazırlanmaya çalışılmıştır. Asker gönderme kararının alınmasından sonra yapılan “Karar her yerde çok iyi karşılandı” haberleriyle de kamuoyunun tamamının kararı desteklediği yönünde algı oluşturulmaya çalışılmıştır. Gazeteler halkın çeşitli kesimlerinden olan kişilerle, özellikle de komünizme düşünce olarak yakın olduğu varsayılan işçilerle, yaptıkları mülakatları sayfalarına taşıyarak da kararın halkın geniş bir kesimi tarafından kabul edildiğini göstermeyi amaçlamışlardır. Ayrıca gazetelerde sıklıkla yayımlanan, halkın olumlu desteğini içeren haberler, kararı onaylamayanların sessiz kalmasını sağlama bakımından önemli rol oynamakla beraber sonucu bakımından tam anlamıyla bir halkla ilişkiler uygulaması olarak kabul edilebilir.

Çalışmada kayda değer bir sonuç ise kararın alınmasından sonra gazetelerde yapılan dış kamuoyundan haberlerle ilgilidir. Gazeteler, Türkiye’den sonra Kore’ye asker gönderme kararı alan ülkeleri de yayınlarına taşıyarak hükümetin haklılığını göstermeye çalışmışlardır. Türkiye’den sonra bu kararı alan ülkelerin isimleri manşetlere taşınırken, hükümetin aldığı kararın doğruluğunu belirten atıflar (İngiltere’de, Yunanistan’da gibi) yapılmıştır. Gazetelerde ayrıca kararın yabancı ülkeler, özellikle ABD yönetimi ve halkı tarafından takdir edildiğini belirten yayınlar da yer almıştır. Bu yayınlarda kullanılan “ABD gerçek dostlarının kim olduğunu gördü”, “ABD Senatosunda kararımız alkışlandı” gibi ifadeler sunan haberler göze çarpmaktadır.

Sonuç içinde değinilmesi gereken başka bir konu ise araştırmada incelenen gazetelerin söylemidir. Basın uzlaşmış gibi, kararın alınmasından hemen sonra yaptığı ilk yayınlarda kamuoyunu karar hakkında ürkütmemek için yazılarında “cephe”, “harp”, “savaş” gibi rahatsız edici kelimeler kullanmak yerine “asker veriyoruz”, “hizmet etmek”, “askeri yardım” veya “sulhu koruma” gibi tabirler kullanmıştır. Basında “Kore’ye savaşmaya gidiliyor” tabiri yerine “sulhu korumaya gidiliyor” tabirinin kullanımı bu söylemsel seçimin bilinçli olduğu izlenimini vermektedir. Ayrıca hükümete yakın olan gazeteler kamuoyunu rahatlatılabilmek amacıyla Türk Birliği’nin Kore’ye gitmesinden önce, Kore cephesinde Amerika lehine gelişen haberlere sayfalarında geniş yer ayırırken, aleyhte meydana gelen gelişmelere ya hiç yer vermemiş ya da çok küçük yer ayırmışlardır. Batılı kaynaklara dayanarak verdikleri haberler sonucunda da savaşın ABD lehine sonuçlandığı gibi yanlış bir algının kamuoyunda oluşmasına da sebep olmuşlardır. Kore’ye giden Türk birliği, Amerikalı komutan MacArthur’un emrine girmiştir. Basın, aynı zamanda Türk birliğinin de komutanı olacak olan General MacArthur’un hayatını ve başarılarını “istiklal ve cesaretin ta kendisidir”, “Pasifik’in efendisi”, “O yaşayan komutanların en büyüğüdür”, “dini bütün bir Hıristiyan” ve “tam bir demokratır” gibi övgü dolu sözlerle sayfalarına taşıyarak, kamuoyunda oluşabilecek endişeleri ortadan kaldırmaya çalışmışlardır. Gazetelerde MacArthur’un savaşta uyguladığı taktikleri, Atatürk’ün Sakarya Medyan Muharebesi’nde uyguladıklarına benzeten yayınlar bile yapılmış olması son derece ilginçtir.

KAYNAKÇA

- Alemdar, K. (1996). *İletişim ve Tarih*. Ankara: İmge Kitapevi.
- Atılğan, G. (2007). *Behice Boran: Öğretim Üyesi, Siyasetçi, Kuramcı. İstanbul: Yordam Yayınları*.
- Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü. (Temmuz 1950). Ayın Tarihi Dergisi. Ankara: BYEGM Yayınları.*
- Brockett, G. D. (2003). *Betwixt And Between: Turkish Print Culture and The Emergence Of A National Identity 1945–1954. Doctoral Thesis, University Of Chicago, Illinois.*
- Carr, E. H. (2012). *Tarih Nedir? (M. G. Gürtürk, Çev.) (16. bs.). İstanbul: İletişim Yayınları. (1961).*
- Coşkun, S. (1995). *Türkiye’de Politika (1920–1995). İstanbul: Cem Yayınevi.*

- Çavdar, T. (2004). *Türkiye'nin Demokrasi Tarihi (3. bs.)*. Ankara: İmge Kitapevi.
- Erdoğan, İ. ve Alemdar, K. (2010). *Öteki Kuram (Yenilenmiş 3. bs.)*. Ankara: Pozitif Yayınları.
- Eroğul, C. (1998). *Demokrat Parti Tarihi ve İdeolojisi (3. bs.)*. Ankara: İmge Kitapevi.
- Faik, B. (2001). *Matbuat Basın Derken... Medya (2. kitap)*. İstanbul: Doğan Yayınları.
- Gevgili, A. (1983). *Türkiye Basını. Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi (c. I, s. 220)*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Herman, E. ve Chomsky, N. (2012). *Rızanın İmalatı Kitle Medyasının Politikası (E. Abadoğlu, Çev.) (2. bs.)*. İstanbul: Bgst Yayınları. (2002).
- Kabacalı, A. (1991). *Nadir Nadi: Demokrasinin, İnsan Haklarının, Özgür Basının Ödünsüz Savunucusu. Milliyet Sanat Dergisi, (271), 2-5*.
- Kabacalı, A. (1994). *Türk Basınında Demokrasi*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Karaca, E. (1994). *Cumhuriyet Olayı*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Kaya Emre, A. E. (2009). *Demokrat Parti Politikalarının Cumhuriyet Gazetesi'nde Ele Alınış Biçimleri (1950-1960)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Koloğlu, O. (1992). *Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Basın*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Köktener, A. (2004). *Bir Gazetenin Tarihi: Cumhuriyet*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Kuniholm, B. (1980). *The Origins of the Cold War in the Near East*, Princeton: Princeton University Press.
- Nadi, N. (1979). *Perde Aralığından (3. bs.)*. İstanbul: Çağdaş Yayınları.
- Payne, J. L. (Spring 2009). *Making the World Safe for Muddle: The Meaning of Democracy in American Foreign Policy. The Independent Review, (13), 601-610*. Erişim: 15 Mart 2015, <http://search.proquest.com/docview/211202060/fulltextPDF/F26B5A57ED30493FPQ/19?accountid=41560#>
- Şapolyo, E. B. (1971). *Türk Gazeteciliği Tarihi*. Ankara: Güven Matbaası.
- Tekindor M. S. (2012). *Korean War in the Turkish Press. Turkish Studies, 13(3), 523-535*.
- Toker, M. (1991). *Demokrasimizin İsmet Paşalı Yılları 1944-1973 DP'nin Altın Yılları 1950-1954 (2. bs.)*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Topuz, H. (1973). *100 Soruda Türk Basın Tarihi*. İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Topuz, H. (2003). *Türk Basın Tarihi*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Van der Lippe, J. M. (2000). *Forgotten Brigade of the Forgotten War: Turkey's Participation in the Korean War. Middle Eastern Studies, 36(1), 92-102*. Erişim: 01 Mart 2015, <http://search.proquest.com/docview/203252103/AE2B27017F854D59PQ/3?accountid=41560#>
- Yalman, A. E. (1971). *Yakın Tarihte Gördüklerim ve Geçirdiklerim (1945-1971) (IV. cilt)*. İstanbul: Rey Yayınları.
- Cumhuriyet, Vatan ve Zafer'in; 30 Haziran 1950 - 31 Aralık 1950 tarihleri arasında yayınlanan bütün gazeteler incelenmiştir.